

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ŠLO BO TUDI BREZ NEMČIJE

Angleški zunanji minister o razorožitvenem problemu — Resen opomin Nemčiji — Francosko-angleško prijateljstvo najboljšje jamstvo miru

London, 22. oktobra. Zunanji minister Simon je imel sredi v svojem volilnem okraju velik govor, v katerem se je dotaknil tudi vprašanja razorožitve. Simon je opozarjal na to, da vlada stalno dobiva pozive, naj vzame Hoover načrt za osnovo razorožitvenih pogajanj. Vedeti pa je treba, je naglasil Simon, da je bila Anglija v Ženevi prva, ki je pozdravila Hoover načrt. Če bi javnost vedela, kaj se vse dogaja za kulisami, bi boljše razumela vlogo angleške vlade, ki ni niti slabotna, niti rezervirana.

Angleška vlada je tudi jasno in odločno opozorila Nemčijo na to, da je vprašanje takozvane enakopravnosti, kakor označujejo Nemci svojo zahtevo po ponovni oborožitvi, mogoče rešiti

samo s sporazumom. Simon je v svojem nadaljnjem govoru opozoril tudi na izjavo Macdonalda, da Anglija nima nič proti enakopravnosti Nemčije na razorožitveni konferenci in Nemčija dobro ve, kako si je Anglija prizadevala posredovati med Nemčijo in njenimi sosedji, ki so vzemirjeni zaradi nemške politike. Izgledi za naglo in resnično razorožitev so v največji meri odvisni od izboljšanja teh odnosov. Prizadevanja za razgovor med zastopniki Anglije, Francije, Nemčije in Italije nikakor niso predstavljala akcije za sklicanje konference, ki naj bi nadomestila razorožitveno konferenco, marveč zgolj metodo, po kateri bi se moglo na najlažji in najhitrejši način določiti pogoje, pod katerimi bi se mogla Nemčija

ponovno vrniti na razorožitveno konferenco. Nemčija je tudi ta angleški dobromamerni predlog odklonila in bo morala pač sama sebi pripisati posledice, ki lahko iz tega nastanejo. Nemška vlada mora vedeti, da se svet ne bo pustil ovirati v akciji za razorožitev, ki predstavlja prvo in splošno željo vsega sveta in da bodo velesile našle pota in sredstva, da se ta problem reši z ali brez sodelovanja Nemčije.

Ob koncu svojega govora je Simon naglasil, da so se odnosi med Anglijo in Francijo v teku poslednjih razgovorov, ki so se vršili deloma v Ženevi, deloma pa v Londonu in Parizu, že bolj ojačali in predstavljajo danes najboljše jamstvo za red in mir ter za gospodarsko obnovo Evrope.

Živilski trg še vedno živahen

Danes je vladalo na trgu že pravo razpoloženje blizajočih se praznikov vseh mrtvih

Ljubljana, 22. oktobra. Prejšnja leta je že vladalo ob tem času na živilskem trgu mrtvilo, letos je pa še vedno živahno. Zlasti danes je bil pravi tržni dan. Živil je bilo na izbiro preko potrebe in gospodinjje so tudi precej posegale po njih. Ob nedeljah ljudje pač še mnogo bolj mislijo na jed, kot ob delavnikih.

Posebno srečne se lahko čutijo zdaj naše gospodinjje, ker je trg kljub pozni in že občutno hladni jeseni še vedno dobro založen z jurčki, ki imajo prednost pred najboljšim mesom in so temu primerno ceneni. Gobe so še vedno mlade in sveže kot da bodo še rastle. Jesenske gobe pa imajo tudi to prednost pred letnimi, da niso črvice, četudi so že nekoliko starejše. Jurčke so prodajali po 4 Din merico, kar se nekaterim gospodinjam zdi nekoliko predrago, zato ni bilo posebnega zanimanja za gobe. Znatno cenejši so pa mavrahi, merica po 2 Din, a niso tako priljubljeni kot jurčki. Včasih prinese kmetje na trg tudi še druge vrste gob, češče sivke, ljudje so pa proti vsem drugim gobam nekoliko nezaupljivi, ker ne vedo, da so zelo okusne.

Kmečki sadni trg je seveda zelo živahen, saj so šele nedavno začela zoreti zimska jabolka. Zlasti v mrzlejših krajih, na Gorenjskem in v okolici Ljubljane. Med jabolki je bilo danes največ rožmarinčkov, vendar na tudi dovolj žaltuhov, zlasti kanad, ki so jih prodajalci kmalu prodali. Najcenejša jabolka so bila po 1.50 Din kg, najlepša si pa lahko dobil že po 3.50 Din. Grozdja ni bilo še nič manj kot prejšnje tržne dni, morda še celo nekoliko več, ker ga morajo prodajalci kmalu spraviti v denar, dokler je še čas.

Prostor za zelenjadni trg seveda ni bil tako dobro zaseden kot prejšnje mesece, vendar pa bolj kot prejšnji tržni dan. Prodajalke so založile trg z vsem, kar premore zdaj jeseni kmečka hiša. Niti se ni mnogo poznalo, da je že pozna jesen, ena prodajalka je celo ponujala strožji fižol, ki je seveda prava redkost, ko že na njivah, kjer

je letos rasel fižol, klije posetev. Ta fižol je pa bil seveda primerno drag, 3 Din majhna merica. Največ je zdaj na zelenjadnem trgu zeljnatih glav, cena je v primeri s količino nizka, glava je po 50 par do 2 Din. Zelo se je razmahnila prodaja kislega zelja in repe, kot da je že višek sezone teh domačih delikates. Poklicni trnovski zeljarji se drže stalnih cen kot vedno ter so lahko vzgled kmetom, ki tožijo, da morajo prodati vse pod ceno. Trnovsko zelje je po 4 Din kg kot je bilo vsa prejšnja leta, repa pa po 3 Din. Kmetje konkurirajo z nižjimi cenami in zdi se, da uspešno, saj je bila danes pri kmečki prodajalki takšna gneča, kot da je dajala zelje zastoni. Prodajala ga je pa po 3 Din kg, repa pa po 2.50. Gospodinje gledajo najbolj na nizke cene.

Kot vedno so se gospodinje tudi danes zelo zanimalo za piščance, ki jih je bilo tudi na izbiro. Dostavili so jih celo Bosanci, a cene se kljub temu ne znižajo mnogo. Kmetje tožijo, da je mitina previsoka. Cena piškam je stalna, kakršna je bila vse leto. Jajca bi se zdaj lahko nekoliko pocenila, ker so začele že nesti jajčeca, toda mnogo se več ne morejo. Zelo drobna so prodajali po dinarju in po 75 par, nekoliko lepša pa po 1.25 Din.

Pri mesarjih, ki prodajajo meso nekoliko cenejšje, je bila huda gneča, kar dokazuje, da ljudje še vedno cenijo meso ter se ga niso preobdali. Čeprav so si ga letos privoščili pošteno ker so pač tako nizke cene. Teletino prodajajo tu in tam že po 8 Din, a seveda ne prvovrstne, nekoliko lepša je po 12 Din.

Danes je vladalo na trgu že pravo razpoloženje blizajočih se vseh svetov. Zlasti Trnovčanke so pripeljale toliko aster, da je bil trg ves pisan. Cene so času primerne, najmanjši cvetlični lonček po 6 Din, precej velik rožni grm pa stane 10 Din. Ljudje zdaj še raje kupujejo živila kot cvetlice ter bolj mislijo na svoje želodce kot občutijo kaj lepšega, kar imenujemo pijetnetni žut.

Vozni promet o vseh svetih

Odredba uprave policije in mestnega načelstva glede prometa med mestom in pokopališčem

Ljubljana, 22. oktobra.

Uprava policije odreja sporazumno z mestnim načelstvom glede prometa ob priliki praznika Vseh svetnikov naslednje:

I. Dne 30. in 31. oktobra 1932 ter 1. in 2. novembra 1932 je dovoljen na pokopališče k Sv. Križu za vozila brez izjeme vključno tudi kolesarje samo enosmerni vojni promet, in sicer je dovoz na pokopališče dovoljen samo po Šmartinski cesti, odvoz z pokopališča pa samo po Savski-Linhartovi in Dunajski cesti.

2. Ker bo v teh dneh obratovalo na tej progi večje število avtobusov se iz prometno varnostnih razlogov odreja za avtobuse tale postajališča:

I. postajališče (v obratu do 5 voz) Dalmatinova ulica, desna stran smer proti Miklošičevi cesti. Zadnji voz ne sme stati od vhoda na dvorišče skladišča trvdke Schneider-Vorovšek.

Za ta vozila velja kot dovoz na pokopališče sledeča pot: Dalmatinova ul. — Kolodvorska — Komenskega — Vidovdanska — Vrhovčeva — Jegličeva — Šmartinska — Savska — Med Hmeljniki — pokopališče.

Odvoz: Pokopališče — Savska — Linhartova — Dunajska — Dalmatinova — II. postajališče: (v obratu do 5 voz)

Marijin trg — desna stran, prvi voz stoji pri lekarni Sušnik. Dovož na pokopališče: Miklošičeva c. — Dalmatinova — Kolodvorska — Komenskega — Vidovdanska — Vrhovčeva — Jegličeva — Šmartinska — Savska — Med Hmeljniki — pokopališče.

Odvoz: Pokopališče — Savska — Linhartova — Dunajska — Prešernova — Marijin trg.

III. postajališče: (v obratu do 6 voz) Krekov trg. Vozovi stoji na trgu pred Mostnim domom.

Dovož na pokopališče: Krekov trg — Kopitarjeva — Resljeva — Komenskega — Vidovdanska — Vrhovčeva — Jegličeva — Šmartinska — Savska — Med Hmeljniki — pokopališče.

Odvoz: Pokopališče — Savska — Linhartova — Dunajska — Prešernova — Marijin trg — Stritarjeva — Pred škofijo — Mostni dom.

3. Vsako prenatrpenje vozil je v smislu obstoječih predpisov strogo zabranjeno in smejo šoferji odnosno sprevozniki sprejeti le ono število potnikov, kolikor iz komisijonele dovoljenosti mest (sedežev). Varnostni organi imajo nalog, da vozila, ki bi bila prenatrpana, izločijo iz prometa ter jim

zabranijo nadaljnje obratovanje. Zaradi tega se tudi občinstvo opozarja, naj ne sihv v vozove, ki so že z najvišjim dopustnim številom potnikov zasedeni.

4. V obratu stoječi avtobusi bodo označeni s posebnimi številkami od 1 do 16.

Dne 30. okt. bodo obratovali: Iz postajališča na Krekovem trgu avtobusi označeni s številkami 1 do 5.

Z Marijinega trga avtobusi označeni s številko 13 in 14.

Z Dalmatinove ul. avtobusi označeni s številkami 15 in 16.

Dne 31. oktobra bodo obratovali: S postajališča na Krekovem trgu avtobusi označeni s številkami 1, 2, 6, 7 in 10.

S postajališča na Marijinem trgu avtobusi označeni s številkami 3, 8, 11, 12, 14.

Z Dalmatinove ul. avtobusi označeni s številkami 4, 5, 9, 15 in 13.

Dne 1. novembra bodo obratovali: S postajališča na Krekovem trgu avtobusi označeni s številko 1, 2, 3, 4, 6 in 14.

S postajališča na Krekovem trgu avtobusi označeni s številkami 5, 7, 8, 13, 15.

Z Dalmatinove ulice avtobusi označeni s številkami 9, 16, 10, 11 in 12.

Dne 2. novembra bodo obratovali: S postajališča na Krekovem trgu avtobusi označeni s številkami 1, 2, 6, 7, 10 in 12.

S postajališča na Marijinem trgu avtobusi označeni s številkami 3, 4, 8, 14 in 11.

Z Dalmatinove ul. avtobusi označeni s številkami 5, 9 in 13.

5. Občinstvo se opozarja, da je najvišja dopustna cena za enosmerni vožnjo na pokopališče 3 Din.

6. Občinstvo, posebno starši z otroki, se opozarja, naj se strogo držijo desne strani ceste, kjer ni hodnikov, da se izognejo nezgodam in ne ovirajo po nepotrebnem prometa.

7. Glede parkiranja pred pokopališčem se morajo vsi vozači brez izjeme strogo ravnati po navodilih službujočih varnostnih organov.

8. Kolesarji se opozarja, da je dostop na pokopališče s kolesi zabranjen.

9. Ker se vsako leto dogaja, da ob prihiti spominskih svečanosti, ki se vrše na praznik Vseh svetih na pokopališču, občinstvo stopa na grobove, posebno pa na vojaške grobove ter jih poškoduje, se opozarja, da dobi vojaški varnostni organi nalog, naj take osebe legitimirajo in prijavijo, ker se bo proti njim postopalo in bodo morali poravnati povzročeno škodo.

Papena žagajo

Papenove politične in gospodarske reforme so odpovalde na vsej črti — Nesoglasja v vladi — Pred ostavko treh ministrov

Berlin, 22. okt. V poučenih krogih zatrjujejo, da bo skoro prišlo do krize Papenove vlade. Značilno je, da so sedaj na dopustu ministri za narodno obrambo, za finance in za gospodarstvo. Finančni minister grof Schwerin-Crosigh je nezadovoljen s proračunsko politiko Papena, zlasti, ker državni dohodki silno nazadujejo. K temu pridejo še nesoglasja med Papenom in vojnimi ministrom generalom Schleicherjem. General Schleicher je sicer sedaj na dopustu, vendar pa ima razne politične sestanke. Razširjene so celo govorice, da se je sestal z bivšim državnim kan-

celarjem dr. Brüningom. Poleg teh diferenc v vladi sami se podčrtava tudi dejstva, da važni gospodarski ukrepi vlade dosedaj niso uspeli. Najavljeni načrt o reviziji ustave je vzemirnil vse prebivalstvo. Poleg tega pa je doživel Papen popoln poraz v kontingentni politiki ter s svojo oboroževalno zahtevo spravil Nemčijo v tak položaj, da sedaj nihče ne ve izhoda. Govori se, da bo zaradi tega več ministrov podalo ostavko, da bi v tem izzvali krizo vlade in izpremembo sedanjega kurza, ki je do cela zgrešen.

Izpremembe v češkoslovaški vladi

Nova vlada pod predsedstvom Malypetra bo imenovana najbže še danes — Trije novi ministri

Praga, 22. okt. g. Pogajanja designiranega ministrskega predsednika Malypetra so se sredi ugodno končala. Ob 18. se je sestal ministrski svet, da se formalno sklene ostavko celokupnega kabineta. Imenovanje nove vlade se bo najbrž izvršilo tekom današnjega dne. V novem ministrstvu, ki ga bo vodil Malypetr, bo prišlo do izpremembe le v štirih resorih, in sicer v notranjem ministrstvu, ki ga bo prevzel moravsko-šlezjski deželni predsednik Jan Černý, ki je bil že dvakrat na čelu uradniške vlade. Dalje bo vstopil v vlado namesto dosedanjega prometnega ministra, ki je bil v vladi kot strokovnjak, dosednji prehranjevalni minister socialni demokrat Bechyně, katerega ministrstvo se bo likvidiralo. Namesto dosedanjega trgovskega ministra Matouška (narodni demokrat) bo stopil njegov klubski tovariš inž. Ježek. Za šefa ministrstva za narodno obrambo bo imenovan dosednji poljedelski minister Bradáč, na njegovo mesto v poljedelskem ministrstvu pa bo stopil vodja slovaških agrarcev dr. Hodža. Vsi ostali resorji ostanejo neizpremenjeni. Nov mož v vladi bo narodni demokrat Ježek, dočim je bil dr. Hodža že minister. Za predsednika poslanske zbornice bo namesto Malypetra izvoljen vodi-

telj desnega krila agrarne stranke dr. Stašek. Od dosedanjih ministrov izstopijo iz vlade Viškovsky in Slavik (oba agrarca) ter železniški minister Hula. V novem kabinetu bosta dva neparlamentarca, namreč notranji minister Černý in finančni minister Trapl. Razmerje strank v kabinetu se bo v toliko izpremenilo, da bo agrarna stranka sedaj zastopana samo s tremi ministri, ker bo od agrarca Slavika prevzel notranje ministrstvo neparlamentarec. Nemška ministra socialni demokrat dr. Czech in dr. Spina (zveza nemških poljedelcev) ostaneta še dalje v vladi.

Praga, 22. oktobra. Nova vlada bo sestavljena, kakor se je zatrjevalo v dopoldanskih urah, takole: predsedstvo Malypetr, (agrarec), zunanje zadeve dr. Beneš (nar. socialist), notranje zadeve dr. Jan Černý (agrarec), finance dr. Trapl (uradnik), narodna obramba dr. Bradáč (agrarec), trgovina Ježek (nar. demokrat), pošta dr. Franke (nar. socialist), socialne zadeve dr. Czech (nem. soc. demokrat), pravosodje dr. Meisner (češki socialni demokrat), prosveta dr. Derer (češki socialni demokrat), javna dela inž. Dostalek (ljudeška stranka), zdravstvo dr. Spina (nem. kmetijec), kmetijstvo dr. Milan Hodža (agrarec), promet inž. Bechyně (češki socialni demokrat), unifikacija dr. Jan Šramek (ljudeška stranka.).

Avdijenca predsedništva skupščine in senata

Beograd, 22. oktobra. Danes popoldne ob 11. je Nj. Vel. kralj sprejel v svečani avdijenci novo izvoljeni predsedništvi Narodne skupščine in senata pod vodstvom obeh predsednikov gg. dr. Pavliša in dr. Kumandija. Nj. Vel. kralj je ostal s člani predsedništva v daljšem razgovoru in želel Narodnemu predstavništvu v novem zasedanju čim uspešnejše delo.

Lika obsoja izdajice

Beograd, 22. oktobra. AA. Predsednik senata dr. Ante Pavelić je prejel iz Gospića naslednjo brzojavko: Zahvaljujemo se vam, Ličanu in rojaku iz Gospića, za izjave v senatu v imenu Like in Ličanov

v zvezi z zločinskimi delovanjem nekaterih plačancev, prevarantov od ljudi, ki nimajo z Liko nič skupnega. Like in Ličani ne more nihče in z nobenimi stranskimi vabami, ki prihajajo iz inozemstva, odcipiti od Jugoslavije in od kraljevskega doma. Kdor drugače misli, se bo prevrnil, o čemer se lahko prepriča tudi iz sedanjega blaznega poskusa. — Načelnik Kolaković.

Najlepši Nemec izgubil pravdo

Berlin, 22. oktobra. Najpopularnejši nemški zvezdnik Willy Fritsch je pred nedavnim vložil proti neki založbi tožbo, čes, da je objavila njegovo karikaturu, ki je takšna, da utegne škodovati njegovemu slovesu kot najlepšemu Nemcu. Sodišče v Draždanah je zdaj to njegovo tožbo odbilo. Proces je izzval mnoge komentarje.

V Zadru snujejo nove zločine

Zadar, 22. oktobra. p. Pred dvema dnevnoma je prispel v Zadar znani veleizdajalec Gustav Perčec, dan pozneje pa znani Veloslav Servaci z Reke. V hotelu »Citta di Roma« se je vršila nato konferenca med Pavelićem, Perčecem, Servacijem, Vlahovićem in še nekaterimi znanimi zločinci, ki so pred kaznijo pobegnili v Italijo. Po konferenci so se korporativno podali v prostore fašistične organizacije, kjer so imeli nato z znanimi fašističnimi voditelji daljši posvet.

Iz „Službenega lista“

Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 84 z dne 22. oktobra objavlja zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o obmejni četi, pravilnik o mešanju špirta z bencinom zaradi prozajavanja sredstva za pogon motorjev, pravila prodajne centrale za špirt, sredstvo za denaturiranje špirta, nimenjenega za pogon motorjev, razglas Narodne banke glede ponarejenih tisočdinarskih bankovcev, izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbenecv na področju dravske banovine in razne objave iz Službenih Novin.

Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 1. do 7. t. m. je bilo v dravski banovini 78 primerov tifuznih bolezni (umrla 2), 106 griže (umrl 1), 98 škrlatinke, 21 ošpic (umrl 4), 148 davice (umrl 5), 67 dušilnega kašlja, 25 šena, 19 otrpnjenja tilnika, 2 otročniške vročice ter po 1 betana in vrančnega prisada; od 8. do 14. t. m. je pa bilo 71 tifuznih bolezni (umrl 1), 27 ošpic, 108 griže (umrl 5), 97 škrlatinke (umrla 2), 167 davice (umrl 7), 63 dušilnega kašlja (umrl 1), 28 šena, 24 otrpnjenosti tilnika ter po 1 krčevite odrenelosti, vrančnega prisada in otročniške vročice.

Nov tolmač tujih jezikov. Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo odvetnika dr. Frana Skaberneta sodnim tolmačem za angleški, francoski in nemški jezik pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Iz državne in banovinske službe

Imenovani so za obrtno učiteljico na državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani strokovna učiteljica Ana Justin-Novak, za zvančnico pri upravi policije v Ljubljani dnevničarka zvančnica Bronislava Janko-Okom, za arhivskega uradnika v IX. pol. skupini arhiv. uradnik X. skupine pri državni protezni delavnici v Ljubljani Simončič Josip; vpokojen je policijski stražnik v Mariboru Ivan Kac.

Za banovinskega uradniškega pripravnika pri javni bolnici v Celju je imenovan dr. Janko Lovšin. Premiščeni so banovinski strokovni učitelj Anton Flago s kmetijske šole na Grmu k banski upravi, banovinski uradnik tajnik sreskega cestnega odbora v Celju Ciril Rakuska k sreskemu cestnemu odboru v Radovljico, iz Radovljice v Celje pa tajnik cestnega sreskega odbora Albin Bačar.

Uredba o izpitih za elektrotehnike. Beograd, 22. oktobra. p. Minister za trgovino in industrijo je v sporazumu z ministrom za zgradbe in po zaslišanju strokovnega sveta predpisal uredbo o polaganju izpitov za elektrotehnike.

INOZEMSKA BORZE.

Curih, 22. oktobra. Pariz 20.355, London 17.54, Newyork 517, Bruselj 71.975, Milan 26.47, Madrid 42.45, Amsterdam 208.375, Berlin 123.05, Sofija 3.74, Praga 15.325, Varšava 58, Bukarešta 3.07.

Sadni Sejem

od 5.—7. novembra
na Ljubljanskem velesejnu

Poslužite se ta prilike za nakup sadja za
simo po ugodnih cenah.

Belokranjci so potrgali...

Hudi so časi in treba je dobro prijeti za delo, če se hoče preživljati

Metlika, 20. oktobra.

Vinorodni hribovi Bele Krajine, do včeraj še polni mladine z brenčajo in pesnijo, so že skoro osameljeli. Živahneje je še krog zidanec, kjer stiskalnice opravljajo svoje delo. Obilno deževje zadnjih dni je grozdju sicer precej škodovalo, pa je nagnito, vendar pa ga kmetje pred stiskanjem očistijo. Kvantitativno se je letina obnesla prav dobro proti pričakovanju, a tudi kvalitativno ne zaostaja za lanskim letom. Veliko skrb prizadevajo hudi časi, zlasti poročila iz Šibenika in drugod, kjer kmetje nudijo bel most po 1 dinar, črnega pa po 75 par, a vendar kljub tem najnižjim cenam ni od nikoder kupcev. V Beli Krajini je danes položaj sicer boljši, ker se vino plačuje 350 do 4 dinarje liter, most pa celo do 5 dinarjev, a tudi te cene še ne pokrijejo stroškov in truda vinogradnikov, tako da mora to resno stanje vsem gospodarskim pridobitnim krogom zadajati največje skrbi. Treba bo energičnih ukrepov, zlasti standardizacije cen, da ne bodo kmetje prišli v naravnost katastrofalni položaj.

Ljubljanska vinarska in sadjarska združba »Belokranjska klet«, ki je bila včeraj na skromen način odprta, kakorkoli je njeno delo skromno brez reklame in hrupa, bo sicer prevzela največje skrbi belih rojakov in plasirala v Ljubljani in okolici doobra in zdrava belokranjska vina, vendar pa upravičeno obstoji strah, da ves pridelani kvantum ne bo mogel najti odjemalcev. Hotelski in gostilničarski podjetniki bi morali bolj segati po teh vinih brez vsake najmanjši bojazni, da ne bo konsumentov, ker je belokranjski paviljon spomladi in jeseni na velesejnu dovolj jasno dokazal, kako so ta vina pri ljudeh priljubljena.

Trgatev je torej končana. Ljubljanskega trga ne zalagajo z grozdem več Belokranjci, nego Hrvati iz okolice Ozlja in Kamanja. Neupravičena je torej bila trditev, da Belokranjci prinašajo na trg grozdje slabše vrste, ker je treba razlikovati Belokranjce od sosednih Hrvatov, ki bodo grozdje prinašali še morda dva do tri tedne v Ljubljano, ko ga v Beli Krajini že več ne bo.

Gospodarsko ravnotežje, omanjano zaradi slabega položaja na vinskih tržiščih, bodo Belokranjci skušali uravnovesiti s tujim prometom, za katerega delo so že čvrsto zagrabili. V Metliki in Črnomlju sta že ustanovljena pripravljala odbora tujkoprometnih društev v okolišju ljubljanske Zveze za tujski promet, a poleg tega bodo, kjer se to niso, ustanovljeni tudi pri posameznih

zainteresiranih županstvih odseki županske zveze za tujski promet. Delati bodo torej v polnojemnem tempu in si tako tudi zagotovili zaslužen uspeh. Čim bodo od strani banske uprave odobrena in potrjena pravila novih tujkoprometnih društev, se bodo takoj vršili občni zbori in bodo društva prišla najuglajeneje delovati. Delo je ogromno in je do spomladi treba marsikaj pripraviti in popraviti za sprejem tujcev — dragih gostov. V tej njihovi samostojni borbi za napredek in procvit jim bodo nedvomno posamezniki in oblasti šli kar največ na roko. Zlasti bi se za njihovo delo morala kar najživahneje zavzeti ljubljanska Zveza za tujski promet, katere dolžnost je to in ki mora za delo pokazati največje razumevanje in zankanje, pa tudi v začetku doprinesiti žrtve, da bo poznejši uspeh tem večji.

Delo zločinske roke v terek, ki je zažgala dve gospodarski poslopji na kraju Metlike pri Grabrovcu, je zopet pokazalo najnujnejšo potrebo, da se končno vendar zgradi v Metliki vodovod, ki je tudi v tujkoprometnem pogledu ena glavnih potreb. Ob požaru alarmirani gasilci iz Metlike, Rosalnice in drugih sosednih krajev niso kljub požarovalnemu delu mogli rešiti poslopja, nego so se morali omejiti le na zaščito sosednih hiš, ker je primanjkovalo vode. V cisternah jo je za gašenje le nezadostna količina in je vsa sreča, da ogenj ni zavzel večjih dimenzij, ker bi bila sicer katastrofa le težko izogibna.

To in prihodnje nedeljo bosta vozila še zadnja izletniška vlaka v Belo Krajino. Ljubljanci bi morali čim bolj izrabiti ugodno priliko za izlet. Dasiravno je grozdja le še malo, lahko doseže dovolj drugega sadja in tudi lepega kostanja, vina in mošta pa po najzmernejših cenah tako, da jim se bo pot bogato poplačala. To priliko mora vsakdo izrabiti še zlasti glede na to, da le še v Belo Krajino vozijo izletniški vlaki in da bo kmalu nastopila zima, ko ne bo več vreme ugodno za izlete in bodo morali meščani mesece prebiti v toplih stanovanjih.

Tudi Belokranjci bodo pozorni počivali, vseeno pa bodo seveda posvetili največjo pozornost smotnemu delu za povzdigo tujkega prometa v svojih prelepih krajih, ker prihodnje leto nečeto več zaostajati za drugimi. Imena mest Metlike in Črnomlja, kakor tudi krajev Stari trg, Semič, Vinica in drugih pa si bodo s tem delom zagotovila gotovo častna mesta med vsemi slovenskimi letovišči.

Banski upravi

Ljubljana, 22. oktobra.

Društvo brivskih pomočnikov in pomočnic v Ljubljani si dovoljuje nasloviti glede na ponovne prošnje, resolucije in deputacije na ugledni naslov javno vprašanje, kaj je z našimi prošnjami glede nedeljskega počitka v brivsko-frizerskih obratih.

Podpisano društvo stoji v skladu z obrtnim zakonom na stališču, da v Ljubljani ni potrebno nedeljsko delo v brivsko-frizerskih obratih; kar dokazuje dejstvo, da so se od l. 1919 do 1932 striktno zapirali brivsko-frizerski obrati ob nedeljah.

Brivsko-frizersko delavstvo je že itak med tednom zaposleno v taki meri, kakor nobena druga panoga obrtniškega in privatnega delavstva (60—65 ur). Mnenja smo, da sme tudi brivsko-frizerski delavci uživati nedeljski počitek, ki mu je iz zdravstvenih in higienskih razlogov bolj potreben, kakor komu drugemu. Ali naj nima pravice in možnosti nedeljo posvetiti sebi in svojemu privatnemu življenju in svojem, in ali nima pravice, da zaradi svojega poklica potrební počitek uživa vsaj ob nedeljah, kakor ga uživa vsak drug zemljan? Da-li bodo imeli brivsko-frizerski obrati ob nedeljskega dela koristi in dobička in ali bo ta dobiček, črpan iz nesocijalne in nečloveške brezobzirnosti, imel haska? Mnenja smo, da ne!

Naši mojstri naj se zavedajo pri tem, ko obremenjujejo svojega uslužbenca z nedeljskim delom, da so tudi oni bili nekoč pomočniki, da so tudi oni tedaj hrepelili po težko pričakovani nedelji, ko so se jim trudne roke mogle odpočiti vsaj tako, kot je to mogoče vsem drugim.

Brivsko-frizersko delavstvo se zaveda, da je po obrtnem zakonu omogočeno nedeljsko delo po obratih njegove stroke, zaveda pa se tudi, da mora delodajalec v tem primeru dovoliti nastavljenost 36 urni počitek. Vendar, kako se ta odredba v praksi s strani delodajalcev izvaja, je drugo poglavje. Ali ni zahteva delavstva po 36 urnem počitku v marsikaterem pogledu vzrok za odpust, ki ga more delodajalec motivirati z drugim razlogom? Merodajni faktorji bi bili vsekakor poklicani, da sične primere preiščejo. Znani pa so mnogi primeri, kjer se protizakonito dela ob nedeljah z vajenci.

Pripominjamo, da je tudi večina brivskih mojstrov v Ljubljani že odposlala peticije na bansko upravo z 48 podpisi, da se strinjajo z našimi predlogi za ukinitve nedeljskega dela.

Apeliramo na bansko upravo draveke banovine kot pristojno oblast, da upošteva- joč vse naše prošnje in splošen socialni zdravstveni in človeški položaj našega brivsko-frizerskega delavstva, izda tozadevni odlok v korist socialno šibkejšega in bednejšega, ki naj uživa zakonito zajamčene svoje pravice brez strahu za svojo eksistenco.

Nadejamo se, da banska uprava ne bo prezrla prošnji in želja brivsko-frizerskega delavstva, ki hoče kot vsak drug človek svoj

nedeljski počitek, ki ga tudi upravičeno za- služi in da bo rešeno to vprašanje v korist njegovih življenjskih interesov. Apeliramo pa tudi na vso našo javnost, da nam tudi ona prisloži na pomoč s tem, da smatra brivsko-frizerskega delavca za sebi enakega in da išče njegove potrebe samo med tednom.

Društvo brivsko-vlasuljarskih delavcev(k) v Ljubljani.

Odlikovanje zaslužnih pedagogov

Ljubljana, 22. oktobra.

V lepo okrašeni telovadnici Tehnične srednje šole se je dopoldne vršilo lepo in pomembno slavlje. Načelnik banske uprave g. dr. Marn je v imenu bana izročil odlikovanja zaslužnim pedagogom in voditeljem treh zavodov. Lepemu slavlju so prisostvovali dijaki višjih letnikov vseh treh zavodov kakor tudi profesorski zbor. G. načelnik je v daljšem govoru podčrtal zasluge posameznih odlikovancev ter želel, da bi dijaki in profesorji posnemali njihov zgled. Odlikovani so bili direktor Trgovske akademije v pok. dr. Ludvik Böhm in direktor Tehniške srednje šole profesor Josip Reiser z redom Jugoslovske krone III. stopnje, inšpektor strokovnih šol Mihajlo Presl z redom Jugoslovske krone IV. stopnje, profesorja na dvorazredni trgovski šoli Egidij Čeh in Franc Bernot in strokovni učiteljici na Tehniški srednji šoli Ema Arkovala in Ana Schmidova pa z redom Sv. Save IV. stopnje in končno strokovni učitelj Ignac Uršič z redom Sv. Save V. stopnje.

V imenu odlikovancev se je zahvalil načelniku dr. Marnu direktor dr. Böhm s prošnjo, da se zahvala izrazi na najvišjem mestu. Lepo slavlje je bilo s tem zaključeno.

Samotna starka ob ves denar

Novo mesto, 21. oktobra.

Okradena je bila na svojem domo 70letna starka Marija Kreso v Hruševcu pri Straži. V svoji bajtici živi žena samotno in kot vseh ljudi, se je tudi nje prišla bolezni, da je tlačila svoje breme pare v negavino in jih skrivala po hiši, živeča v večnem strahu zanje. Pred dnevi ji je neki sorodnik vrnil posojenih 3000 Din in žena jih je zavrila v cumje in spravila na dno skrinje, ključ od skrinje pa je skrila v slaminno na postelji. Pa je že moral neki nepredviden zavohati denar, spazil se je pomoči skrajaj skozi malo zadnje okence v stankino hišo in ko je zvečer žena že počivala, se je nenadno pojavil ob njenem ležišču neznan mož in zahteval denar.

Trepetaje mu je reva zatirjevala, da nima nič kot par borih dinarčkov za sproti. Neznavec ji ni verjel. Brskal je po sobi in premetel vse po hiši. Ženi je zagrozil, da jo ubije, če se ne oglasi. V smrtnem strahu je starka čepela na koncu postelje in močila.

Tat pa je prišel brskati po njeni postelji. In so se v koruznici oglašali ključji. Hitro jih je imel, odprl skrinjo in zmetel ven vse, kar je bilo notri. Pretipal je vse obleke in vse rute je razvil in tam spozdal, se je iz raztrganih zaplat izmetal zavojček in v njem so bili trije jurji. Zadovoljen je zapustil umovih od strahu na pol mrtvo stanko in vzel ga je noč. Z njim pa tudi zadnje stankine pare. Bi le bili kljub vsem govoricam še dosti bolj varni v hraniliški blaginji.

Otvoritev „Belokranjske kleti“

Ljubljana, 21. oktobra.

Na skromen zato prirečnejši način je včeraj predstojnik vinarske in sadjarske združbe z o. z. »Belokranjska klet« v Ljubljani g. dr. Riko Fux pred povabljenimi gosti otvoril zadržno klet v Šiški na začetku Gasilske ulice in je ista z današnjim dnevom pričela oficijelno delovati.

Župan g. dr. Puc je svojo odsotnost z obžalovanjem opravičil, pač pa so bili navzoč podžupan prof. g. Jarc, predsednik Zdravniške zbornice in mestni fizik g. dr. Rus, dr. Kambič, Kafol, Sterk, Cesar, dr. Koce in dr., kakor tudi predstavniki časopisa. Kot gost je prisostvoval še g. Ivan Malešič, znani metliški pridobitnik, ki je prinesel hvalne pozdrave siromašnih belih rojakov mladi zadrugi za njeno nesebično in požrtvovalno delo. Predstavniki gostilničarske zadruge so izostali.

V nasprotju s sicer znano skromnostjo Belokranjcev napravi njihova nova klet na obiskovalca prav lep in mogočen vtis. Večina sodov vsebuje po 5000 litrov, v kleti pa je prostora za 5 in več vagonov vina. Spregovorjenih je bilo več zdravic za napredek zadrugi, ki pa si je s svojim dobrim kvalitativnim vinom že tudi v Ljubljani priborila lepo ime. Nedvomno bodo naši gostilničarji sedaj še bolj segali po tej dobri, zdravi in ceneni domači kapljici, katere kvaliteto domazuje že triurno otvarjanje kleti, kolikor pri slabem vinu gotovo ne bi trajalo in tudi še obljuba uglednega ljubljanskega zdravnikarja, da bo zastojal zdravil vsakega, ki bo dokazal, da je bolan zaradi belokranjske kapljice.

Tudi mi želimo mladi zadrugi obilo uspeha.

Lepe izložbe

Ljubljana, 22. oktobra.

Stritarjeva ulica se je kar potegnila, odkar je zvrnana z dolgo vrsto novih Krišperjevih izložbenih oken, ki so res v okras ulice. Vpravi impozanten je pa sedaj pogled od tromostovja proti Robbovemu vodnjaku zvečer, ko desna stran ulice od trgovine Jurjevo-Fabiani pa do ogle Mestnega trga žari v eni, neprekinjeni luči. Od sedmih širokih oken jih je po več združenih, da je v tako velikih in globokih prostorih mogoče aranzirati res prave razstave. To je prostor za prava otroška nebesa o Miklavžu! Zaradi sijajno razsvetljene Krišperjeve sosesne pride do veljave tudi globoko oglašna izložba Jurjevo-Fabianijeve hiše, ki je prav okusno opremljena z modernim manufakturnim blagom.

Škoda, da to hišo ubije palača Venčeslava Breznika, ki je svoji trgovini napravil nov portal z enotnimi izložbami, očešil je pa tudi bogato fasado svoje visoke hiše. Čez plastične okraske nad okni je napravil mreže, da se ne vgnezde vrabci in ornamen- toev ne ponesnažijo golobje. Ta velikomestna zaščita plastičnih dekoracij na poslopjih je pravi priporočljiva in posnemali naj bi jo zlasti lastniki lepih starih baročnih palač. Stritarjeva ulica je z novimi Krišperjevimi in Breznikovimi izložbami v celoti dobila prav velikomestno lice, ki s tromostovja dostojanstveno vodi proti plemeniti lepoti Robbovega vodnjaka in k temni mogočnosti starodavnega rotovača. Do popolne veljave bo pa Stritarjeva ulica šele prišla, ko bo v črti sedanjih novih izložb stala nova Krišperjeva trgovska hiša in se ji bo prilagodila tudi sosedna, za sedaj bi bilo pa dosti, da bi po Krišperjevem vzoru vse trgovine v tej ulici zboljšale razsvetljavo.

Dom in šola v Kranju

Kranj, 21. oktobra.

Se predno se je ustanovila v Ljubljani organizacija Šola in dom, je bila osnovana v Kranju zajednica Dom in šola. Njen namen je ustvariti najtesnejšo vez med zavodom drž. gimnazije in roditelji oz. skrbniki dijaštva, s tem pospeševati moralni in vzgojni napredek gimnazijske mladine, v ta namen zbirati gmožna sredstva za nabavo učil in podpore dijaških šolskih institucij. Društvena pravila je odobrilo ministrstvo za prosveto 14. marca 1930. Ustanovni občni zbor pa je bil 13. decembra 1931. Tu je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik g. Matko Fock, tovarnar, tajnik g. Jakob Siar, šolski upravitelj, blagajnik g. dr. Simon Dolar, gimnaz. direktor; odborniki: ga. Anica Emmerjeva, ga. Filipina Jančeva, g. prof. Adolf Ivančič in g. Jože Košir, kaplan. K društvu je pristopilo 123 članov (1 doboritnik, 66 rednih in 53 podpornih članov). Skupni dohodki so znašali do danes 5410 Din, izdatki 3852 Din. Zajednica si je nabavila dober radioapar, ki ga je šola s pridom uporabljala.

Zadnja odborova seja se je vršila v sredo 12. t. m. Tu je bilo sklenjeno, naj imenuje mestni občinski odbor enega člana v društveni odbor. Čisti prebitek naj se uporabi za preureditev fizikalnega kabineta. Prireajo naj se predavanja vzgojnega pomena in hospitacije vzgojnega pouka, ki bi jim lahko prisostvovali tudi starši.

Jutri se bo vršila ob 10. uri dopoldne v I. a gimnazijskem razredu glavna društvena skupščina, ki naj se je udeležijo vsi oni, ki jim je na srca vzgojna mladina in ki hočejo, da postanejo stiki med šolo in domom tesnejši. Dnevni red skupščine je naslednji: 1. Poročilo upravnega in nadzornega odbora, 2. predavanje vzgojnega pomena, 3. volitev novega odbora, 4. samostojni predlogi in 5. slučajnosti.

Spominska svečanost v Trzinu

Trziška narodna društva so na svojem zboru, ki se je vršil na pobudo Sokolskega društva, soglasno sklenila, da se bo vršila svečana proslava 20letnice balkanske vojne v nedeljo dopoldne ob 11. v telovadnici meščanske šole. Na sporedu spominske proslave je poleg šolske mladine in povekega zbora Bralnega društva, ravnatelj g. Lajovic bo imel kratko predavanje o pomenu in poteku balkanske vojne, zastopniki društev in korporacij pa izreko slavo in čast spominu v teh balkanskih bojih padlih borcev, preživečim pa zahvalo za njihovo delo. Na prebivalstvo mesta Trzin se izdala združena društva proglas, kakor sledi:

Bratje in sestre, somoščani! Dvajset let je minilo, odkar so združeni balkanski narodi, imenoma Srbi in Bulgari ter Črnogorci in Grki, spgnali »bolnega moža« iz Evrope, odkar so izpod turškega jarma osvobodili svoje brate. Oči vse Evrope, posebno pa naše južni Slovanci, so bile uprte na zemljevid Balkana, in so z drhtečo roko zasledovali potek osvobodilnih bojev, želeli južanskim bratom sto in sto sreč. Mnogi južanski bratovi delavci, kmeti ali izobraženci so pohiteli kot prostovoljci v to ali ono armado, kakaj čutili so, da bo izid balkanske vojne odločilen za nadaljnjo združitev vseh južnih Slovencev. Oni pa, ki so ostali doma in bili s srcem pri bratih na bojiščih, so prepevali južanske pesmi, navduševali so se ob zvokih »Bože pravde«, »Šumi Manica« jim je razvnela še itak vročo kri. Onam, onamo jih je vodila izpod Tarabosha na Čataldžo, »Naprej zastava Slave« pa je kronala maščevanje za Kosovo.

Trzin ne bi bil vreden svoje zgodovine, če ne bi proslavil te znamenite obletnice. Stori bo to v nedeljo 23. oktobra t. l. ob 11. uri dopoldne v telovadnici; meščanske šole s spominsko slovesnostjo, na katero vsakogar najvjudneje vabimo in pozivamo. Kri, prelita v balkanski vojni, je bila uvod v našo svobodo, zato je naša dolžnost, da se dostojno spomnimo te znamenite junake dobe naših bratov.

Vsi na proslavo, zdravo! Naša dolžnost nam velevala, da se enkrat povabimo vse, ki čutijo narodno in jugoslovske, da se te znamenite proslave udeležijo.

»Slovenski Narod« je v Trzinu dobro razširjen, le nekaj pogršamo, in to je, da ga ne dobimo dostavljene na dom že z večerno pošto. Lahko bi se ta reč organizirala tako, da bi raznašalec prinesel vsem naročnikom list tudi na dom. Seveda v tem primeru bi se moralo število naročnikov primerno zvišati. Zato vabimo vse, ki radi čitajo »Narodove« vrstice, da se naroče na najcenejši slovenski dnevnik. Potem bomo lahko tudi organizirali dostavo na dom. List prav rad prinaša novice iz trziškega kota in bo v primeru povečanja števila naročnikov našo stalno rubriko še povečal. Na delo torej!

Iz Novega mesta

— Usluga za uslugi! Ponovno si dovoljujemo opozoriti meščane in vse Dolenjce, da ni slovenskega dnevnika, ki bi bil kda posvečal toliko pozornost nam in Dolenjski in zato tudi list pričakuje zvestobo za zvestobo, blsugo za uslugo. Novomeške vesti so redno vsak dan v listu, dočim so drugod le bolj redke, propagandni članki je bilo v njem doslej preko 70. Dolenjski izletniki so v vlaku povečini vsi izjavili, da jih je privedla na Dolenjsko le časopisna reklama. In pri tej odnasa naš list velja del. Na nas samih je, če se bo započelo delo lahko v istem pravcu tudi nadaljevalo ali celo povečalo. Borih 12.—Din stane mesečna naročnina, isto popoldne ima vsak naročnik list v rokah. Zato ne oklevajte, ne odlašajte, naročite se še danes na »Slovenski Narod«, pomogli boste s tem svojemu kraju in najožji domovini, sami pa boste tudi glede domačih vesti vedno na tekočem!

— Tombola, ki so jo naše Kolašice pretekle nedeljo zaradi slabega vremena morale odložiti, se bo vršila jutri dopoldne na trgu kraljeviča Petra.

— Šalj nastop ima kot prekele nedeljo tudi jutri popoldne v ljubljanskem radiu tukajšnji učitelj g. Viktor Pirnat. Naslov enourni pevski burki je »Prismuska šola«.

— Filmski maček je zavladal mnogokje po Novem mestu, odkar je v četrtek zvečer prinesel naš list vest, da je podjetni »filmski operater« razkrinkan in se bo moral zagovarjati za svoje početje. Nekje smo čitali včeraj, da je pobral mož po našem mestu okoli 600.—Din, tod pa se govori o tisočkah, in to kar o štirih. Mnogi opeharjeni zvezdniki ali zvezdnice pa bodo svojo žrtev raje zamočali, saj nazaj dinarčkov itak ne bo nikoli več. Je pač tako, da vsaka šola nekaj stane in tudi filmska ni zastoj.

— Igra narave. Upravnik kandijske hranilnice in posojilnice g. Mrvar ima pol kile težko zdravo debele jabolko. Zrastlo je v Grčevju za Trško goro. Sliči debeli repi.

— Brezposelnih je tudi pri nas vedno več. Ne domačinov, pač pa tujcev. S knjižnicami in brez njih trkajo na vrata, med njimi so vredni in nevredni in baš slednjih se boje ljudje, saj ponekod kar zahtevajo dar in nič jim ni prav. Tudi po okolici je slšno. Kmetje dajo vse, ker se največkrat boje požiga. Morda bi se s kuponi, o katerih se je v občinski posvetovalnici že razpravljalo, le dalo kako urediti to za vse mesto pereče vprašanje.

— Za kralja in dom« se imenuje Jugoslovenski prosvetni film, ki so si ga danes dopoldne pod vodstvom svojega učiteljskega gledale v Sokolskem domu vse tukajšnje šole. Več takih filmov bi potrebovali in bolj pogosto. In to za mladino in za odrasle.

— Nagradno streljanje je jutri v Trzinu. Priredi ga tukajšnja strelska družina. Vsi prijatelji pušk vabljani!

Beleznica

Kolektor.

Danes; Sobota, 22. oktobra, katoličani: Kordula, Zorislav; pravoslavni: 9. oktob. Jutri: Nedelja, 23. oktobra, katoličani: Severin, Janez Kap., Žilka; pravoslavni: 10. oktobra.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Valček sreče.
Kino Ideal: Otok izgubljenih brodov.
Kino Dvor: Moj tallman.
ZKD: Bela opojnost ob 14.15 v kinu Matici.

Manifestacije v proslavo 20letnice balkanske vojne ob 18. izpred Mest. doma.

Klub ljubiteljev eksotičnih pticv ustanovni občni zbor ob 19.30. Novi svet, Plošmova soba.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Kino Matica: Valček sreče.
Kino Ideal: Otok izgubljenih brodov.
Kino Dvor: Brlog zlobe.
ZKD: Bela opojnost ob 11. dopoldne v kinu Matici.

Delavski oder »Svoboda«: Pričak brez snezda ob 20.30 v dvorani Delavske zbornice.

Lutkovni teater Ljubljanskega Sokola »Janko in Metka« ob 16. v Narodnem domu.

Ilirija: Svoboda: Prvenstvena tekma ob 16.15 na igrišču Ilirije.

Ilirija II.: Svoboda: II.: Predtekma ob 13.30 na igrišču Ilirije.

Ljubljanski igralni podsavez: glavna redna skupščina ob 10. dopoldne v posebni sobi restavracije Emone.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Sušnik, Marjan trg 5, in Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

Izpod sita in rešeta

Na Češkem so razpisali službico šolskega sluga, pa se je priglasilo 11 doktorjev, a službico je dobil mornar. Temu se pravi krizica inteligence. Razpisana je bila ena sama službica, prošnje so pa prišle 103 in med prosilci je bilo, kakor smo že rekli, 11 brezposelnih z doktorsko diplomom, dva sta bila celo prava pravcata profesorja, a službico so dali kvalificiranemu in ne diplomiranemu monterju. In Čehi pravijo še, da 103 prosilci za službico šolskega sluga ne pomenijo prevelikega števila, kajti taka službica je v sedanjih razmerah dobra, posebno če, če pomislimo, da 400.000 drugih domovini in bogu vdanih čeških državljanov kruha sploh nima.

Tole reč bi lahko prenesli z velikim pridom tudi na naše razmere in če bi pogledali, kako je s tistimi, ki niti ene borne službice nimajo, in pa z onimi, ki jih imajo po pet, šest ali celo deset in samih mastnih, bi prišli do kaj čudne matematike. Ta matematika z njeno aritmetiko in algebro in logaritmi kliče po reviziji, samo revizorja ni od nikoder. In seveda tudi službic ni, ker jih sproti pohrustajo »službe«.

Iz Celja

— Glasbena Matica v Celju je imela v četrtek 20. t. m. zvečer v svojih prostorih na Slomškovem trgu redni letni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil predsednik g. N. Milan Orožen. Iz poročila tajnice gđ. I. Zupančičeve je razvidno, da obiskuje Glasbeno Matico v Celju letos 170 gojencev, in to 104 za klavir, 65 za violino in 1 za čelo. Glasbena Matica je morala v minulem šolskem letu odkloniti več ponudb za koncerte, ki bi se zaradi eplosne krize ne bili izplačali. Omogočila pa je lani 4. novembra koncert violinskemu virtuozu g. K. Rupliju in letos 16. marca koncert Žikovcev ter priredila 3. maja dobrodelni koncert, od 9. do 12. maja pa izvrstno uspele javne produkcije gojencev. Zavod uživa velik sloves tudi daleč izven Celja. Denarnega prometa je bilo lani 309.429 Din, prebitka pa je le 700 Din. Stalež gojencev se kljub krizi ni skoro nič zmanjšal. Pri volitvi je bil izvoljen doseđanji odbor, le namesto g. M. Marolta je bil izvoljen na novo g. ravnatelj Jerič. Prosvetni ministrtvo je odobrilo Glasbeni Matici v Celju podporo v znesku 10.000 Din. Glasbena Matica je ena naših najodličnejših glasbeno-kulturnih institucij in po pravici zasluži vso podporo javnosti.

— Dvoje političnih zborovanj. V nedeljo 23. t. m. ob 8. zjutraj bo zborovanje JRKD v Zalcu za žalsko in gotovelsko občino, ob 15. pa v Zadržnem domu v St. Pavlu pri Preboldu. Na obeh zborovanjih bosta poročala narodni poslanec g. Ivan Prekoršek in predsednik sreske organizacije JRKD g. dr. Ernest Kalan iz Celja.

— Zadruga drž. uslužbencev za pabavo kredita v Celju bo imela drevi ob osmih svoj ustanovni občni zbor v restavraciji v Narodnem domu.

— Ustanovna zborovanja JRKD. V nedeljo ob 16. se bo vršil v Zadržnem domu v St. Pavlu pri Preboldu ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD, za šentpavelsko občino. Ob 20. bo v Hausenbikerjerji gostilni zborovanje JRKD za Zalec in Gotovlje. V obeh primerih bo izvoljen definitivni stranski odbor. V St. Pavlu in Zalcu bosta govorila narodni poslanec Prekoršek in predsednik sreske organizacije dr. Ernest Kalan. Vabljenaj vsi člani stranke in somišljeniki!

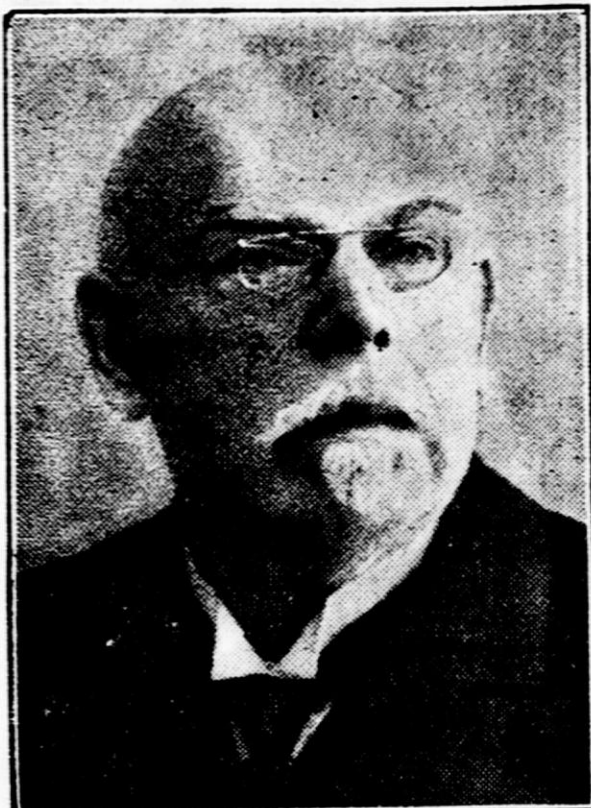
— Strokovni tečaj za frizerje. V ponedeljek 24. t. m. ob 20. bo v poslopju Delavske zbornice članski sestanek Zveze frizerskih pomočnikov in pomočnic v Celju. Na dnevnem redu je vprašanje ustanovitve strokovnega tečaja.

— V Celjski koči bo v nedeljo 23. t. m. trgatve, ki jo je zadnjo nedeljo preprečilo deževje. Pričakovati je, da bo v nedeljo mnogo planincev in izletnikov obiskalo

Anton Funtek

Ljubljana, 22. oktobra. Že smo bili pripravljeni, da proslavimo njegovo 70letnico, ki bi jo bil praznoval 30. t. m., pa je Anton Funtek včeraj popoldne po dolgotrajni bolezni sklonil utrujeno glavo k večnemu počitku.

Z najhvaležnejšimi spomini se ga spominjajo njegovi učenci in učenke, ki vzgajajo slovensko mladino po vsej deželi in jo uče ljubiti lepoto materine besede. Tih in miren delavec je bil pokojni pisatelj in nikdar se ni gnetel v ospredje. Mirna marljivost ga je dila vse življenje in v skromnosti je napravil narodu velike usluge z vestnim delom, da ga bo tudi zgodovina našega slovstva zabeležila z lepo in zasluženo pohvalo.

Pokojni je bil Ljubljančan ter najprej nekaj časa učitelj v Ljubli in v št. Vidu pri Stični, nato je pa postal l. 1888. meščanski šolski učitelj v Ljubli. Več let je poučeval na Obrtni šoli, nato je pa vzornega pedagoga in učitelja slovenščine prevzel mesto učitelja, kjer je do bil zaslužen profesorja. Dolgo let je bil urednik uradne »Ljubljanskega Zveznika«, po prevratu je pa urejal »Uradni

list«, zaradi lepega jezika so pa predvsem znameniti njegovi prevodi zakonov in odredb, ker je očistil našo terminologijo in jo pomnožil v raznih strokah in panogah. Svoje pesmi je pričel že l. 1881. objavljati v »Ljubljanskem Zvezniku«, nato je pa sodeloval tudi pri »Kresu« in »Slovanu«, dokler leta 1894. ni izdal svojih »Izbranih pesmi«. Tudi biseri našega pesništva so med njimi. Predvsem je bil lirik, vendar se je pa poskušal tudi v epiki. V dramatik je dosegel lep uspeh z dramo iz umetniškega življenja »Telma«, ki so jo igrali tudi po naših diletantskih odrih in v Zagrebu. Dr. Ispavcu je napisal libreto za »Teharske plemiče«.

Največje zasluge ima pa Anton Funtek kot prevajalec. Velik je njegov »Faust« in kakor original čitamo njegov prevod prelepega Baumbachovega »Zlatoroga«, odlikoval se je pa tudi s »Kratkim Learom«, Hauptmannovim »Pojtemenim zvonom«, s Schillerjevo pesmijo »Zvon« in s dolgo vrsto opemnih tekstov, ki je najpopularnejša »Prodana nevesta«. Kakor vidimo, nam je hotel dati izbor naslavljaj tujih del, obenem je pa Nemcem prevzel iz slovenščine nekaj najlepših naših pesmi. Njegove kritike so dokaz njegove vestnosti in temeljitega poznanja jezika, razen tega je Funtek pisal tudi mladinske in učne knjige in bil štiri leta urednik »Ljubljanskega Zveznika«, ko so se v njem jeli oglašati naši veliki moderni pesniki in pisatelji Kette, Muru, Cankar in Zupančič. Ni jih mogel razumeti in je zato odločil uredništvo.

Plemenitemu vagojtelju, idealnemu prevajatelju in zaslužnemu književniku hvala in trajen spomin!

Pokojnik je zapustil vdovo Marijo in edinega sina Leona, slavnega violinskega virtuza, profesorja konservatorija in koncertnega mojstra naznamenitejših severnoevropske filharmonije v Helsinkih, glavnemu mestu Finske.

Neutrdujivega knjižnega delavca sprejmemo jutri ob pol 16. s Tabora št. 3 k večnemu počitku pri Sv. Križu.

Mnogo je moč trpeti v svoji bolezni in mnogo je med tem časom tudi delal, da gotovo v njegovi zapuščini najdemo še kak lep dar.

Kanalizacija v našem mestu

Vse ljubljansko kanalizacijsko omrežje je dolgo 62.287 metrov

Ljubljana, 22. oktobra. Veliko mesto je podobno človeku, v katerem opravljajo notranji organi strogo odmerjene funkcije. Zelo se skrbi za dobro prebavo, ki potem po črevesju zapušta telo. Prav isto funkcijo opravlja v mestu kanalizacija, ki je izredno važen činitelj v pogledu higijene mestnih prebivalcev. Stremenje vsakega mesta je, da ima čim bolj urejeno kanalizacijo, ki odvaža vso nesnago iz mesta in tako preprečuje kužno bolezen. Kanalizacija je svet zase in se kot krkovi rovi razteza pod čisto gladino mesta.

V Ljubli se je kanalizacija v zadnjih letih zelo izpopolnila in kanali so dolgi zdaj 62 km 300 m, pri čemer pa nista vsi kanalizaciji Viča in Most, kjer je tudi več kilometrov kanalov. Naše mesto ima dva glavna zbiralnika, v kateri se iztekajo vsi stranski rovi. Eden se začne na Gruberjevem nabrežju na »Spici« in teče ob desnem bregu Ljubljanskega jezera. Na levem bregu se glavni kanal začne ob izlivu Gradaščice v Ljubljano ter se prav tako izliva pod šepetarskim mostom. Ta kanal se ob Gradaščici podaljšuje v Rožno dolino. Oba glavna kanala sta po 1 m široka in po 2 m visoka.

Letos se je zgradilo do 1. septembra 4527 m novih kanalov. Najdaljši je bil oni, ki spaja Dunajsko cesto s Šiško in vodi pod Šmartinsko cesto, Vilharjevo, Pokopališko in Smeletovo ulico do gorenskega kolodvora. Dole še ni popolnoma končano in

se bo predvidoma že prihodnje leto nadaljevalo tako, da bo tudi Šiška zvezana z mestno kanalizacijo. Ta kanal je dolg že 1302 m, poleg tega pa je bilo zgrajenih še več drugih manjših kanalov, od katerih naj omenimo le nekatere daljše: v Kotnikovi ulici 194 m, v Žitnikovi ulici 151 m, na Celoski cesti 205 m, v Hradeckega vasi 341 m, na Cankarjevem nabrežju 445 m in še drugi krajši. Kanalizacija na Viču je bila končana že lani, v Mostah pa predlanskim. Viška kanalizacija se izteka v mestno, ona v Mostah pa teče v bližini Hribarjeve tovarne v Ljubljano, bo pa pozneje izpeljana v zbiralnik, ki bo vodil v filtracijske naprave.

Prav zanimiv je pregled, koliko je bilo izkopanih kanalov v zadnjih letih. Leta 1926. so zgradili 1.650 novih kanalov, l. 1926. 1850 m, l. 1927. 2.260 m, l. 1928. 3.180 m, l. 1929. 2.310 m, l. 1930. 4.272 m, lani pa je bil s 7.888 m dosežen rekord. Starih kanalov je bilo preje v Ljubli 7.200 m, od leta 1880 do konca svetovne vojne se je kanalizacija podaljšala za nadaljnjih 20 km, v povojni dobi do letos pa se je omrežje pomnožilo za 35.067 m, tako da je dolgo celokupno kanalizacijsko omrežje v Ljubli 62.287 m.

Mestna občina ima za čiščenje kanalov stalne delavce, gradbe novih kanalov pa izvršujejo deloma nastavljeni mestne občine, večje dela pa razni podjetniki. Tako je bilo na pr. pri gradnji kanala v Šiško letos zaposlenih približno 90 delavcev dnevno.

Da bomo na mehkem spali

Tudi na »pernicah« iz koruznice se dobro spi, če človek nima kaj boljšega

Ljubljana, 22. oktobra. Okoliščani skrbje za meščane v vseh pogledih. Vneto skrbje, da bi Ljubljančani ne stradali, zato jih zalagajo z živili, vedo pa tudi, da meščane rado »bebe pozimi«, pa jim določajo karivno in sploh prijeteljo v Ljubli vseh, kar meščani potrebujejo po njihovem mnenju, no, meščani pa mislijo, da ta uslužnost včasih vseeno presega meje njihovih potreb in da jim ni treba baš vsega kupovati, kar hočejo spraviti v denar vedno podjetni okoliščani.

Krivicu bi pa delali okoliščanom in tudi meščanom, če bi uvrstili blago, s katerim je zdaj tako dobro založeno Cankarjevo nabrežje ob tramvajstvu, med nepotrebno in le za vabo meščanskih žepov. Kmetje pač dobro vedo, da se meščani ne valjajo le po pernicah, da pa tudi neradi leže na goilih tleh. Tudi na to je treba misliti in skrbeti, kako spe meščani, saj so vendar prav tako iz kosti in mesa kot kmetje. Kmetje bi prav radi prodajali tudi pernice, če bi jih kdo kupoval, trgovina pa mora biti vedno sodobna ter realna. Zdar morajo ljudje varčevati na vseh koncih in krajih in ne le podnevi, temveč tudi ponoči. Kmalu bodo proglašene tudi žimnice za škodljiv luksuz, ki škoduje splošnemu gospodarstvu. Oglasi se bodo poklicani in bodo dokazali ubogi človeški pari, koliko bi se dalo prihraniti, če bi ljudje opustili žimnice in svetovali jim bodo, kam bi naj dali prihranjeni denar. Tega se pa strokovnjaki nedvomno ne bodo spomnili sami, morda bi se jim posevtilo, če bi zagledali na Cankarjevem nabrežju ogromne kupe doslej še neizrabljenega narodnega premoženja.

Posebno zanimivo je, da ni bilo še ni-

ledar toliko teh prodajalcev na Cankarjevem nabrežju kot da se je res letos pokazala takšna potreba po tem blagu, ki lahko nadomesti drage žimnice. Nečisto vreče je natlačeni z lepo koruzno slamo, koruznico ali s kožušnjem. To perje je bila obleka koruznih strokov, ki so bili letos zaradi suše kratki in jalovi, a koruzno perje ni zaradi tega nič manj mehko. Kdor je že spal na njem, ve, da se na takšnih pernicah prav tako sladko spi kot na najboljših žimnicah, zlasti, če si utrujen po težkem delu. No, zakaj bi ne priporočali koruznega perja, saj se zdi, da ga meščani ne cenijo še dovolj, prodajalcev je pa čedalje več, ki tako težko čakajo na borni zaslužek. Marsikdo seveda niti še ne ve, zakaj je uporabljeno koruzno perje, če bi pa vedel, bi se najbrž pomnovalno nasmehnil. Marsikdo se pa tudi zanima za to blago, kajti ni vsem poznano z rožicami, in mnogi so lahko srečni, če si lahko posteljoje s koruznim perjem. Ta posteljniški material sicer ni posebno drag, veliko nabasano vrečo ga dobiš za 8 Din, a za eno slamojačo najbrž ni dovolj le ena vreča koruznice. Za mareškega je dandanes 10 Din že celo bogastvo. No, končno pa mora človek tudi nekaj žrtvovati za posteljo, v kateri preživi tudi nešteto sladkih in grenkih ur.

Kljub živahnemu zanimanju meščanov za koruzno perje se pa prodajalci vseeno pritožujejo, da jim ne cvete kupčija. Poleg teh križev in težav jim je nenadno, njeno se nebo, ki se neprestano kremlji. Če jim dež zmoči koruzno perje, ga je težko zopet posušiti, morda pa ni za prodajo, ker splezni. Takoj, ko se začne oblačiti, začno prodajalci pospravljati koruz-

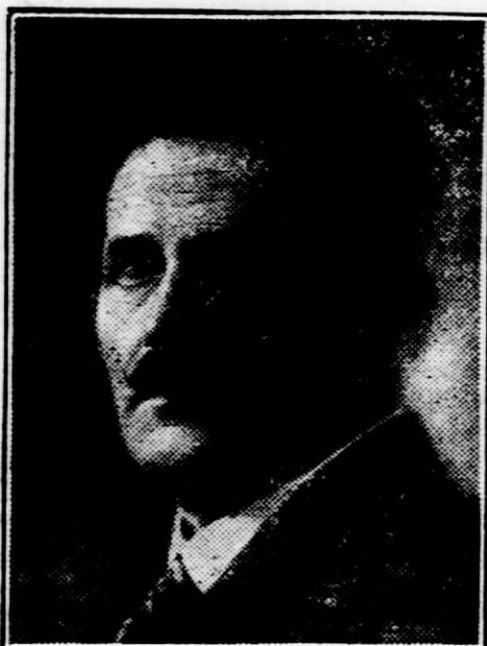
no perje na vozove, da jo odkurijo pred dežjem pod streho. Precej truda jih stane, preden spravijo boren izkupicek. Hudo je, ker si ljudje dandanes ne postiljajo posebnih mehko, kmet pa vedno pogreša denar in denar. Vse bi prodal, pa nihče več ni česar ne kupuje in ne potrebuje. Zato tudi ta trgovina na Cankarjevem nabrežju ni posebno vesela, zlasti se, ker je blaga čedalje več in ne nasprotno.

Otvoritveni družabni sestanek „Krke“

Zanimivo predavanje inspektorja Westra o lepotah in znamenitostih Dolenjske

Ljubljana, 22. oktobra.

Otvoritvenega družabnega sestanka agilnega društva »Krka« se je snoči udeležilo toliko občinstva, da bi bila tudi velika kletna dvorana pri Miklihu kmalu premajhna. Zbralo se je mnogo prijateljev »Krke« celo iz najoddaljenejših krajev Dolenjske, mnogi župani, na čelu jim ljubljanski župan dr. Puc in mnoge občine so pa poslane pozdravna pisma.

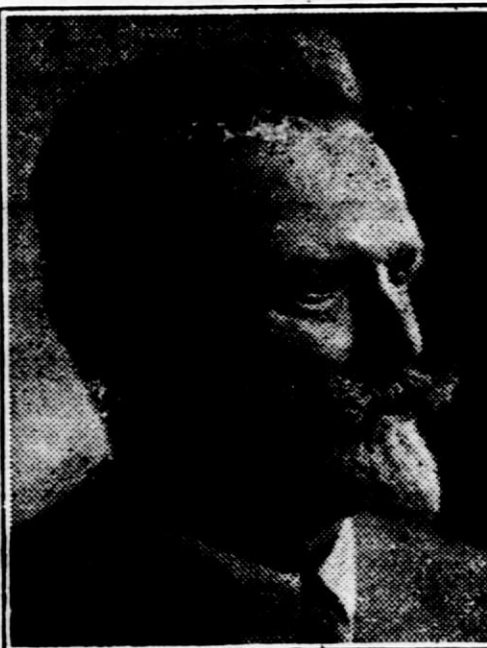

Predsednik »Krke« Rostan

Jubilej vrlega planinca

Jesenice, 22. oktobra.

Danes praznuje 60letnico rojstva g. Franc Pavlin, posestnik in fotograf ter eden najstarejših planincev na Jesenicah. Jubilar je bil rojen 22. oktobra 1872 v vasi Bukovica, občina Vodice kot sin revnih kmetov starejš. Ko je bil 18 let star, je moral s trebuchom za kruhom v širni svet. Prehodil je velik del Nemčije, služboval v mnogih mestih na Čehoslovaškem kot železničar ter v raznih krajih Avstrije, kjer si je leta 1895 našel v Weidhoffenu an der Ybs

svojo zvesto življenjsko družico. Zaposlen je bil pri trasiranju raznih železnic na Čehoslovaškem, v Avstriji, Tirolskem, Koroskem ter tudi železnice Ljubljana-Kamnik, Kranj-Tržič in Celovec-Trest.

Med službovanjem pri železnici se je temeljito seznanil s slovitem češkim nadinženjem Francem Schubrom, ki je bil tiste čase eden najboljših foto amaterjev v bivši Avstriji. Schubert ga je temeljito seznanil s fotografsko umetnostjo, katere se je g. Pavlin oklenil z izrednim veseljem in vztrajnostjo. V tej stroki je lepo napredoval v času, ko je živel v Bregenzu na Predarlskem in to s takim uspehom, da je kmalu zaslovel kot izredno dober pokrajinski fotograf ter dobival velika naročila dnajskih in praških knjigarn, ki so uvedle prodajo njegovih lepih barvnih razglednic po vseh kolodvorih bivše Avstrije. Jubilar je prehodil vse naše slovenske planine od Julijskih alp preko Karavank in Kamniških planin. Na Triglavu je bil 47., bil je tudi na Venedigerju, Velikem Zvonarju in na kraških tirolskih ledenikih na Ortlerju. Napravil je n. tisoče pokrajinskih posnetkov, razprodal ogromno število razglednic, ki krožijo širom sveta in oznanjujejo lepote naše divne Gorenjske. »Slovenskemu planinskemu vestniku« je poslal nbroj lepih posnetkov, ravno tako tudi Zvezu za tujski promet ter raznim inozemskim tujskoprometnim organizacijam. S svojimi lepimi fotografijami je napravil tujskemu prometu v naših krajih nedvomno mnogo koristi in je gotovo v precejšnji meri tudi Pavlinova zasluga, da tujski promet v naših krajih vedno bolj uspeva.

G. Pavlin, ki je naveden planinec in prijatelj prirode, vedno rad podpira razne planinske organizacije, katerih član in odbornik je že dolga leta. Bil je med prvimi pionirji kranjskogorske podružnice SPD ter se sedaj udeležuje v jesenjski podružnici, je član TKS in splošno znan kot starosta jesenjskih planincev. V njem so naša nešteta jesenjska nacionalna, kulturna in stanovska društva vedno dobrega podpornika.

Ko danes praznuje svoj jubilej, lahko s ponosom zre nazaj na svojo lepo življenjsko dobo on, ki mu življenje nikdar ni bilo praznik, temveč vedno delavnik. Živi srečen in zadovoljen v krogu svoje gospe soproge,

Profesorska.

Profesor je sklenil, da mora zvečer še nekaj storiti, pa je v naglici pozabil, kaj. Od 9. do 2. ponoči je napenjal možgane, pa se ni mogel spomniti. Končno se je vendar spomnil, da je bil sklenil, da pojde tistega večera zgodaj spat, da bi lahko zjutraj zgodaj vstal.

banika Mölius in obe družini ustanovita v Berlinu pravo dunajsko slaščičarno, ki prinaša toliko dobicika, da je za vse dovolj.

To je v kratkem vsebina filma »Valček sreče«. Film se odlikuje po melodioznih slagerjih, po sladki muziki, ki jo je komponiral mojster Lehar. V glavnih vlogah srečamo same popularne ljubimce najširših krogov filmske publike. Tu je Martha Eggerth, Rolph Goth, Ernst Verebes, Lizzi Natzler, za smeh, zabavo in kratak čas pa služijo izvrstni dovtipi znanega komika Paula Hörbigerja. Film »Valček sreče« je dosegel povsod velik uspeh.

Prešnja poštni upravi

Prebivalci vasi Cerkevšče, poštni okoliš Gradac v Beli Krajini, vljudo naprošamo pošto direkcijsko, da blagovoli napraviti red v dostavljanju pošte v našo vas. K nam bi se namreč morala, po predpisih, dostavljati pošta trikrat na teden, in sicer v ponedeljek, sredo in petek, kar se pa le redko redno zgodi. Našo pošto prinašajo največ iz pol ure oddaljenih Gribelj šolski otroci, ali pa kdo drugi, ki slučajno pride v Griblje. Ti otroci odnosno služajniki pa ponavadi ne oddajo pošte na določeno mesto, kjer je javni nabiralnik, temveč jo drže po en ali še več dni na svojih domovih ter jo končno vso umazano in strgano oddajo na določeno mesto. Večkrat se dogodi, da mora človek po trikrat iti po časopis, pa ga še ne dobi. In bi v takem primeru bilo najbolje, da bi človek vohal, kakor policijski pes, da bi našel svojo pošto.

Pismonoša prinese pošto k nam menda samo takrat, ko ima kaj priporočenega oddati, ne briga se pa, če imamo mi kaj oddati na pošto. Mi moramo nositi svojo pošto direktno na pošto, ker drugače se nam lahko pripeti, da nam leži pismo po ves teden ali še več v nabiralniku.

Po mestih in nekaterih vaseh so tako srečni, da dobe pošto vsak dan, a mi trikrat v tednu in še to tako neredno. In vendar tudi mi plačujemo davke, kakor drugi. Ne mislimo s tem, da bi se tudi k nam dostavljala pošta vsak dan, prosimo pa, da se dostavlja in odnaša vsaj ob teh treh dneh v tednu redno.

Prebivalci vasi Cerkevšče.

Učiteljsko zborovanje

Ljubljana, 22. oktobra.

Sresko učiteljsko društvo JUJ za Ljubljano okolično zahodni del je imelo 15. t. m. svoj občni zbor na mestni šoli na Grabnu. Predsednik — upravitelj g. Mikuz z Brezovice je pozdravil vse prisotne (nad 100 članov) in izrekel v imenu organizacije sožalje poverjeniku banovinske sekcije JUJ g. Ivanu Dimniku ob prerani izgubi ljubljenskega brata Slavojja, ki je prežgadol zapustil svojo ugledno družino in svoje plemenito delo v blagor šolstva ter učiteljskega stanu. Sreski šolski nadzornik g. Urbančič Alojzij je podal nekoliko administrativnih navodil, povzel kratko statistiko in važnejše metodiske smernice delovne šole iz svojega nadzorniškega poročila konec leta, ter govoril o šolskem in izvenšolskem delu narodnega jugoslovenskega učiteljstva.

V srezi je 48 učiteljev in 98 učiteljic, a 129 oddelkov v 29 narodnih šolah. Dalje so tudi v srezi tri meščanske šole št. Vid, Zg. Šiška in Vič, zasebna dr. Krekova meščanska gospodinjinska šola v Zg. Šiški, štiri obrtno-nadaljevalne šole (Vič, Vrhnik, št. Vid, Zg. Šiška), dve čipkarski šoli (Horjul in Polhov gradec) in trije otroški vrtci (Zg. Šiška, št. Vid in na dr. Krekovi šoli). Po mnogih krajih je marljivo učiteljstvo vodilo in poučevalo gospodinjinske nadaljevalne šole, kmetijske strokovne tečaje; prirejalo gospodarska, socialna in prosvetna predavanja, mnoge dramske in pevske prireditve ter neštete proslave državnih praznikov. Učiteljstvo se zaveda, da je za povzdigo prosvete našega malega človeka nujno potrebno v zakonu utemeljeno izvenšolsko delo in sklenilo se je z največjo vnemo delati v tej smeri.

Požrtvovalna učiteljica Marija Račič v Brezovici je ob sklepu svojega 35letnega službovanja odlikovana z redom Sv. Save V. vrste in upravitelj Bric na Dobrovi je dobil pohvalno diplomu za svoje izvenšolsko delo od uprave fonda Nj. Vel. kraja. Učiteljstvo je iskreno čestitalo odlikovancema.

Potom so sledila stanovska poročila: predsednika Mikuzja, tajnice učiteljice Lenarčičeve v Notranjih Goricah, blagajnice Obersnelove z Vrhnik, referat o banovinski skupščini itd. Na dolgo je predaval o vseh učiteljskih težnjah in aktualnih zadevah tajnik banovinske sekcije JUJ mestni učitelj Kobal in izvalil s svojim zanimivim tolačenjem pohvalno priznanje a tudi stvarno debato.

Zelimo našemu učiteljstvu obilno uspehov v njegovem šolskem in izvenšolskem delu za prosveto našega naroda in za njegov gospodarski napredek.

Spominjajte se slepih!

Zvočni kino Ideal

Cetvorica najslavnejših umetnikov

FRITZ KORTNER — HEINRICH GEORGE — CONRAD VEIDT — TALA BIRELL

v filmu človeških strasti in razbesnelih elementov

Otok izgubljenih brodov

Predstave danes ob 4., 7. in 9. — jutri v nedeljo ob 3., 5. in 9. z. v. PREMIERA! NEPOZABNO!

Valček sreče

(K današnji premieri v Elitnem kinu Matic)

Rudi Mölius, dedič propadle berlinske banke, bi se moral zaradi denarja poročiti z Lucijo, hčerko na Dunaju živeče gospe Weidling, žene nekoga generalnega konzula. Preden pa se to zgodi, spozna Rudi v nekem gledališču mlado dekle in preživi z njim veselo večer v Grinzingu. Potem ga mine veselje, da bi se z Lucijo poročil. Tudi Lucija se je zagledala v drugega — v igralca na flavto Gustia, ki bi jo rad nekako ugrabil, pa se ne upa.

Rudi in Lucija se zarotita, da bošta prežila ženitvene načrte obeh družin. Rudi hoče za Gustia odvzeti Lucijo, ta pa mu obljubi, da bo poiskala dekle, ki jo je Rudi spoznal v Grinzingu in je potem brez sledu izginila.

Tako so tudi napravili. Gusti odvde Lucijo, ki je prej poskrbela, da je Rudi dobil svojo ljubljeno. Ta ljubljeno je Stefka, hči nekoga avtomobilskega izvoščaka Pirzingerja. Vsi štirje se odpeljejo v Berlin. Oče Pirzinger se prav tako zgraža nad begom svoje hčerke, kakor gospa Weidlingova nad begom svoje Lucije. Vsi začno begunce iskati, toda ti se jim srečno ognejo in oba para se v Berlinu poročita, se preden pridejo tja zasledovalci.

Tam pa se odkrije, da imajo Weidlingovi prav tako malo milijonov kakor propada-

Proti izpadanju las

za okrepitev lasišča pomaga edino umivnjo s kosmetičnim ekstraktom

„LIPOVICO“

Ki ustavi in prepreči izpadanje las, napravi lasišče odporno proti boleznim, okrepi in pospeši rast las, ki jim istočasno daje elastičnost, bujnost in sijaj. Vselej praktična preizkušnja in mnoge strokovnjakov potrjujejo uspešno uporabo nenadomestljive „LIPOVICE“. LIPOVICA je torej damam in gospodom neobhodno potrebna. Dobi se v originalnih steklenicah z zaščitno znamko pri FRANKO ZABJEK, LJUBLJANA, Cerkvena ulica 1. — Cena Din 20, 12398

Dnevne vesti

— Statistika brezposelnih. Z bližajočo se zimo je začela v Ljubljani brezposelnost zopet naraščati. Po zadnji statistiki Borze dela v Ljubljani je zdaj v mestu brez posla 1640 moških in 994 žensk, pri čemer ni vseh okrog 500 tovarniških delavcev. Kakor je iz statistike razvidno, je število moških brezposelnih v Ljubljani v zadnjem mesecu naraslo za okrog 400, žensk pa za 150. Največ je brezposelnih uradnikov, potem trgovskih pomočnikov, odmev hude krize v kovinskih industrijah je pa v velikem številu brezposelnih ključavničarjev in kovinskih delavcev. Med prosilci za službo je tudi mnogo pekov in ključavničarjev, druge obrti so pa manj zastopane. — V Mariboru in Celju je brezposelnost obširno nazadovale. V Mariboru je brez službe 517 moških in 164 žensk, v Celju pa 401 moški in 89 žensk. Borza dela izplačuje že zdaj za Ljubljano tedensko po 8000 Din, vsak petek pa pošlje na deželo še 6-7000 Din podpore. Za zimo ima Borza dela na razpolago zase in za vse podružnice 1 milijon Din, kar pa seveda ne bo zadostovalo, ker je računati, da bo na val brezposelnih letos še večji kakor lani.

— Projektiranje stavbnih načrtov. Pod tem naslovom so približno dne 18. t. m. ljubljanski dnevni listi, v kateri je med drugim rečeno, da smejo načrte in statične proračune v krajih, kjer ni pooblaščenih inženjerjev, napraviti in jih kot projektant podpisati državni in banovinski inženjerji ter arhitekti v tehničnih oddelkih in srezkih nadzelnih in da smejo podpisati za manjša popravila, za katera so potrebna le skice, poobli. mojstri, ki ta dela izvrše. Vsebinske te novice pa ni v skladu z zakonitimi določili, po katerih imajo tudi stavbniki (graditelji) pravico projektirati in podpisovati načrte, in je očitno izgori navedenega besedila po pooblaščenih inženjerjev izpuščena beseda „in graditeljev“. Stavbniki (graditelji) s pridobljenimi pravicami po starem zakonu imajo pravico projektirati, podpisovati načrte in proračune, ter graditi vse visoke građe. Iste pravice imajo tudi stavbniki, ki so si pridobili pravico po novem zakonu, izvešeni samo za monumentalne građe. — Zadržana gradnja za drav. ban. v Ljubljani.

— Promocija. V ponedeljek 31. t. m. bo promoviral na zagrebški univerzi za doktorja prava agind član akademikega društva „Triglava“, g. Tone Brumen, odvetniški koncipient, sin pokojnega narodnega borca in odvjetnika dr. Antona Brumna, v Ptuj. Iskreno čestitamo!

— Promet na zagrebških kolodvorih. Na obeh zagrebških kolodvorih je bilo prodanih od 1. oktobra 1.103.660 potniških vozniških listov. Preko glavnega zagrebškega kolodvora potuje povprečno 3000 potnikov na dan. Največji je bil potniški promet čez poletje.

— Otroška paraliza. Se je pojavila na več krajih naše banovine. Radikalni zdravstveni predpisi so v takih primerih zelo uresni in nujno potrebni; zato upamo, da se ne ponovi več ta tako nevarna epidemija za zdravje naše dece. Na Vrhniki je bil samo en primer, a v Borovnici dva v neposredni bližini šole, v kateri so morali ukiniti pouk kar za tri tedne.

— Število študentov na zagrebški univerzi pada. Vpisovanje na zagrebško univerzo je končano. Vpišejo le lahko samo še slušatelji, ki v posebni prošnji utemelje razlog, zakaj se niso mogli vpisati pravočasno. Doslej se je vpisalo 4076 slušateljev, kar pomeni okrog 700 manj, nego lani v istem semestru. Mnogo je krivja gotovo šolnina, ki so jo plačali slušatelji zagrebške univerze nad 900.000 Din.

— Gradbena delavnost v Zagrebu. Lani je izdal gradbeni oddelek v Zagrebu do 1. oktobra 1043 gradbenih dovoljenj, letos pa samo 805. Na jesen je gradbena delavnost nekoliko počela, vendar bo pa letošnja znatno zaostajala za lanskio.

— Dobava. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje pismo dražbo za dobavo 45.000 aluminijastih cevov v skrajšanem roku 15 dni. Dražba bo dne 14. novembra 1932 ob 11. uri v pisarni poštne direkcije. Sv. Jakoba trg št. 2, soba št. 42. Jamčevina (5% ali, če je izozemec, 10%) se mora položiti najkasneje do 10. ure na dan dražbe pri pomožnem uradu poštne direkcije v Ljubljani, soba št. 41. Kjer se lahko vpogledajo in kupijo tudi pogoji. Pri prvi licitaciji ne kupijo inozemci ali zastopniki inozemskih tvrdv v pošto.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lépo vreme, jutraj in zvečer megla. Včeraj je bilo skoraj po vseh krajih naše države megleno, jasno so imeli samo v Beogradu in Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju in Splitu 17, v Beogradu 15, v Mariboru 11, v Zagrebu 10, v Ljubljani 9 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,7, temperatura je znašala 3 stopinje.

— Napad z nožem. Včeraj so v ljubljansko bolnico prepeljali 30letnega kotlarja Avgusta Severja iz Radohove vasi na Dolenskem, ki so ga pred dnevi napadli kmetje in ga obdelali z nožem. Dobil je več sunkov v glavo in roke.

— S sekro nad ljubka neveste žene. V Novem Sadu se je v sredo odigrala originalna rodbinska drama. Kovac Imre Cikora je prišel popoldne nepričakovano in je zalotil pri svoji ženi 20letnega Milana Damjanovića. Takoj mu je bilo

jasno, za kaj gre, planil je v kuhinjo, pograbil sekuro in navelil na ljubka svoje žene. Fant je sicer skočil skozi okno, pa ga je vendar razjarjeni mož trikrat zadell s sekuro in težko ranil.

— Tragedija učitelja. V Foti se je obesil v učiteljskih krogih dobro znani učitelj Komljen Milačić. Vse kaže, da ga je pogel v smrt težak gnetni položaj. Pokojni je zadnje čase iz čupa popival in najbrž se je obesil v hipni duševni zmedenosti.

— Zaradi butare drv razklana glava. V vasi Brnice blizu Sarajeva je Hasan Kobilić v sredo s sekuro razklal glavo Ibrahimu Kokiću. Kobilić in Kokić sta bila sosed in naključje je hotelo, da sta oba pripeljala iz gozda istočasno drva. Kokić jih je pripeljal več, a sosed mu jih je začel krasti. To je dalo Kokiću povod, da je sosed ubil.

— 78 potomcev ima. V vasi Hadžići blizu Sarajeva živi Avdija Karabić star 70 let. Z ženo, ki je še živa je imel 16, otrok, 13 hčerk in 3 sinove. Njegovi otroci imajo 62 otrok, poleg tega ima pa mož že tudi 15 pravnukov in upa, da jih bo imel še več.

— Po nesreči utrli ženo. V četrtki se je v Novem Sadu pripetila težka nesreča. Gostilničar Kosta Ipić je doma čisti revolver in je po nesreči ustrelil svojo ženo Julko v trebuh. Nesrečna žena je kmalu v silnih mukah umrla.

— Zima v Bosni. Včeraj je v Sarajevu in okolici pritisnil obuten mraz. Na vseh okoliških planinah je zapadel sneg. — »Dalmatienec obnovila obratovanje. Družba »Dalmatienec«, ki je pred kratkim ustavila obratovanje v obeh svojih tvornicah v Dugomratu in Šibeniku, je napovedala, da se bo delo spet pričelo. Danes so pričeli delati v Dugomratu, v kratkem pa tudi v Šibeniku. Zaposlenih bo znova 500 delavcev.

— Muslimanska senzacija v Sarajevu. Včeraj ob 400letnici Gazi Husver bega so muslimanske verske oblasti izdale dovoljenje, da smejo žene skupno z moškimi vstopiti v Begovo džamijo. To je v sarajevskih muslimanskih krogih izzvalo veliko senzacijo.

Iz Ljubljane

— Sprememba v programu spreveda. Spored današnjega manifestacijskega obhoda je bil nekoliko spremenjen, in sicer bo krenila povorka izpred Mestnega doma čez Zmajski most na Resljevo cesto in Komenjskega ulico mimo »Strukljaz« v Tavčarjevo ulico itd. Vsa društva naj se tega reda točno drže!

— Regularna dela pri Ljubljani so počivala zaradi deževja skoraj tri tedne. Če dežuje ne nekaj dni, voda v Ljubljani, ci in Gruberjevem prekopu tako naraste, da ne morejo več izolirati struge, kjer delajo. Voda namreč naraste v spodnjem delu na Kodeljevem tako, da začne nastopati čez jez na Kodeljem ter teči v strugo. Pri tistem jez su montirane črpalke na električni pogon, s katerimi črpajo vodo iz gornjega dela struge; ko pa teče voda iz spodnjega dela v gornji, je črpanje seveda brezuspešno. Jez na Kodeljevem je nekoliko prenizek, ker nastopa voda čezraj tako hitro. Včeraj je voda že toliko upadla, da bodo lahko nadaljevali dela ter spustili zatvornice. Podjetje ima še samo 100 delovnih dni časa do termina, ko morajo biti dela končana. V tem roku jih najbrž ne oddo končati, ker morajo obkrožiti še okrog 6000 m² obrežja, poglobiti dno ter izvoziti okrog 5000 m³ materiala in poleg drugih del še podbetonirati opornike franciskanskega mostu.

— Obojvo hčo, ki je bila prej last Kozinovih dedičev, nedavno jo je pa kupil generalni ravnatelj TPD R. Skubec, adaptira podjetje ing. Dukić. Stara stanovanja bodo modernizirali ter nekoliko prezidali, zabetonirali so nekaj balkonov, vzdali več oken, za eno krilo poslopja so zgradili stopnišče, nizki prizidek na dvorišču so pa podirli. Na dvorišču se obnove pričela, dočim so fasadna dela ob cesti že končana. Na levi strani vežnih vrat na Bregu so včeraj vzdali kamnito ploščo, ki je bila dole v tlaku vrtna stena, in ki je zgoraj obkrožena, da je nečitljiva prva vrsta napisla, ostalo je pa še povsem čitljivo v treh vrstah kot sledi: Zola, P. P. MCCXCVIII. — Zgodovinska hiša bo z adaptacijo samo pridobila ter ne bo trpela njena lepota ter znamenitost.

— Ptiki brez gnezda na delavskem odru »Svobode«. Po sijajnih uspehih »Hlapca Jerneja« in »Svečnjaka« prihaja sedaj studjo Delavskega odra že svoje 3. noviteto. K. Schönherrijev tridesetletni »Ptiki brez gnezda« v prvotni zasledbi in novi originalni stilni in scenariji. Režijo vodi Ferdo Delak. Da bo poset te predstave omogočen vsakemu, se je vodstvo odra odločilo, znati za to predstaviti cene do skrajnosti. Najdražji sedež je 10 Din. Premijera tega nad vse zanimivega dela bo v nedeljo 23. t. m. ob pol 9. v dvorani Delavske zbornice. Vstopnice se dolo v Delavski zbornici, c. 1. vhod, I. nadstropje.

— Nedeljski popoldanski plesni tečaj »Jenkov šole« v Kazini se vrši ob pol 4. do 7. zvečer. Pouk in vežba vseh plesov. Začetniki (ce) točno ob 8. Novi člani vabljeni. — Dijaki popust. 500n

— Posebni »Začetniški plesni tečaj« Jenkovskega zavoda v Kazini je vsak ponedeljek in petek ob 8. zvečer za dame in gospode. Pouk vseh osnovnih plesov dru-

žabnega plesa in bon tona. Informacije in posebne ure celodnevno. Dijaki popust. 500 n. Vhod, vod 1. PdaqgNNSkate h ww

— Katja Delakova. Sola sa ritmično gimnastiko in tlesniški ples (tudi za otroke in gospe). Prijave dnevno od 10. do 11. in od 5. do 6. v palači »Grafiček«, V. nadstropje (dvigalo).

— Družba sv. Cirila in Metoda poziva vse člane ljubljanskih CM poluraznih da se danes udeležijo proslave 20letnice balkanske vojne. Zbirališče ob pol 6 na Krekovem trgu pred Mestnim domom.

PRVOVRSTNE DOMAČE PEČENICE

krvave in jetrne klobase vsako soboto in nedeljo v restavraciji »PRI KATRČE«, — Rožna dolina, Cesta VIII. — Točijo se pristna vina. — Ljutomerški most liter Din 8.—

— Obup nad življenjem. Včeraj okrog 11. dopoldne so opazili sprehajalci v Regalijevem gaju na Gradu na drevesu obešenega neznanega moškega in o tem obvestili policijo. Stražnik je prečezal vrvi, na kateri je nesrečen visel, toda vsaka pomoč je bila zaman. Policijski zdravnik dr. Avramović in dežurni uradnik g. Gregorić sta ugotovila, da gre za samomor in odredila prevoz trupla v mrtvašnico. Pri mrtvecu so našli listine, iz katerih je bilo razvidno, da gre za 53-letnega Friderika Frica, doma iz Rogasčevca ali iz Fikšincev v Prekmurju, ki je bil že dolgo let zaposlen pri mestnem gradbenem uradu, in sicer najprej kot tiskar, zaradi svoje pridnosti se je pa povzpelo do delovodje. Včeraj jutraj je šel delat na cesti Za Gradom, ki jo baš tlačkujeta, malo pred 11. je pa čel na Grad, kjer si je v obupu končal življenje. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano. Mož je bil že del časa precej potr.

Jutri ob pol 14.

— Nesreča. V klavnicu se je včeraj ponesrečil 24letni mesarski pomočnik Alojzij Levar, ki se je sunil z nožem v desno roko. Levar je moral v bolnico, kjer so mu nudili potrebno pomoč.

— Umrlu so v Ljubljani ob 14. do 20. t. m. Jakopič Evald, 60 let, čel signalega obojba drž. žel., Celovška cesta 23-1; Jevnikar Neža, roj. Šebenik, vdova Kušar, 75 let, vdova uslužbenca drž. želez. Antona, Hramniška cesta 8; Böhm Kamila, 81 let, zasebnica, Poljanska cesta 16; Graten Jožef, 66 let, višji poštni kontrolor v pok., Rimska cesta 7; Zajc Milan, 18 let, puškarski pomočnik, Karlovska cesta 10; Velikonja Ovetka, 5 mesecev, hči banovinskega sekretarja, Sv. Petra cesta 93-1; Pompe Helena, roj. Mahnič, 81 let, zasebnica, Vidovdanska cesta 9; Goljar Marija, roj. Bahar, 74 let, vdova miz. pomočnika, Japljeva ulica 2; Škubic Vladimir, 4 me.

MEDKLUBSKE kolesarske dirke

sece, sin trgovskega pomočnika, Galjevića št. 52. — V ljubljanski bolnici so umrli: Avsec Ivan, 3 leta, sin kočarja, Maša Stanga 11 pri Liki; Prek Ida, 7 mesecev, hči postrežnice, nekdanega bivališča; Prijatelj Ladislav, 23 let, činarn, Rakovnik št. 19 pri St. Rupertu; Rome Jožeta, 48 let, žena rudarja, Hraščnik 75; Osej Amalija, 3 mesece, hči hišarice, Smlednik 19; Hrišček Dragica, 5 dni, hči rudarja, Sent Jurj, srez Krško; Gogala Katarina, 65 let, žena kamnoseka, Resljeva cesta 30; Groselj Marija, pol meseca, hči krojača, Vodovodna cesta 55; Kampi Olga, 3 mesece, hči čevljarja, Nove Jarše 51 — Mošte; Mikuš Ivan, 57 let, uradnik OUZO, Škirska ulica 22; Sever Vanda, roj. Mendin, 28 let, zasebna uradnica, Lepodvorska ulica 33; Maksimović Milorad, 28 let, krošnjar, Beograd; Dimić Miloš, 28 let, artiljerijski poročnik, Kamnik; Sojer Ignac, 3 mesece, sin delavca, Podgorica 73 pri Ljubljani; Omeje Vinko, 9 mesecev, sin delavca, Zlebe 43 pri Medvodah.

NA DIRKALIŠČU ŽSK Hermes

— Plinarna dobi novo, moderno peč ter se bo njena kapaciteta znatno zvišala. Plinarna je zastarela, čeprav so jo že večkrat razširili, in ni več zadostila stalno se razvijajočemu mestu. Sklenili so že, da zgrade v predmestju novo plinarno, kar bi bilo seveda najbolje. Že iz higienskih razlogov bi plinarna ne smela biti sredi mesta in kjer stoji zdaj, je ne morejo več postaviti. Odločajo pa vedno ekonomsni razlogi, zato zdaj niso mogli več misliti na zgradbo nove plinarne. Z modernizacijo plinarne se bo vprašanje zadostne preskrbe mesta s plinom ugodno rešilo. Nova peč bo nadomestila vse stare, ki jih nameravajo demontirati, a bo njena kapaciteta višja od sedanje produkcije plina. Proizvajanje plina v novi peči bo tudi mnogo bolj ekonomično. Tako modernizirana plinarna bo najbrž zadostila potrebam mesta v doglednem času. Gradbena dela izvršuje še od avgusta Ljubljanska gradbena družba.

— Lačen bin je — hudo! Usmišene družine v Ljubljani, ki bi bile voljne da jati brezplačno hrano (vsej enkrat na dan) siromašnim vajencem, prostimo, da bi se nam javile in navedle, kaj lahko dajo: za jutrek, kosilo ali večerjo. — Dalje prosi, da bi kdo sprejel na stanovanje ubogo 14letno učenico, ki ima hrano že preskrbljeno. — Dobrodelno društvo »Varstvo«, Ljubljana, Tyrševa (prej Dunajska) cesta 17.

Danes premiera najslajše operete v tej sezoni!

Lehárjeva opereta

VALČEK SREČE

V predprogramu:

1. Njeg. Vel. kralj na lovu v Kamniški Bistrici.
2. Prekrasen Ufin kulturni film iz kraljestva zivalstva (mungo kot uničevalec strupenih kač)

Vstopnice nabavite v predprodaji!

Predstave danes ob 4., 1/8. in 1/10. zvečer — jutri v nedeljo ob 3., 5., 1/8 in 1/10.

Telefon 2124

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Film mladostne ljubezni, film o sreči dveh mladih src, ki sta se našli ob sladkih melodijah v valčkovem čaru!

Martha Eggerth — Ralph Goth

Za smeh in zabavo skrbijo:

PAUL HÖRBIGER — IDA WUST,

ALBERT PAULIG, ERNST VEREBES

Smeh! Najlepši šlagerji! Nepozabno!

— Mestno središče Trezne mladeži opozarja vse svoje odbornike (ice), da se bo vršila seja občega odbora danes ob 16. v klavirski sobi Akademskega kolegija. Seja je strogo obvezna! Redni sestanek ob 17. se zaradi proslave kumanovske bitke ne bo vršil! Sestanek delegatov vseh šol bo v sredo 26. t. m. ob 17.

— Združjenje trgovcev v Ljubljani poziva člene g. člane, da danes 22. t. m. v počastitev spomina 20-letnice bitke pri Kumanovem in zaradi spreveda, ki bo v ta namen, zaprejo trgovine točno ob 18. spečenjske in delikatesne trgovine ostanajo zaprte pa le v sredo.

— Vojni tovariši, dobrovoljci! Niso ugasnili nam ideali, torej v zbor bratje, vi dragi! Udeležite se polnoštevno proslave 20letnice balkanske vojne. Zbirališče na Krekovem trgu ob 17.30. Obenem vam javlja odbor, da se bo vršil dne 25. t. m. pri Činkoletu ob 20. občni zbor za druge »Dobrovoljske kolonije Dobružac«. Vabijo se vsi oni, ki si žele postaviti svoj lastni dom v obliki naselja s spomenikom v počastitev padlih in umrlih borcev za naše osvobodjenje.

— Srajce, bele in modne, kravate in žepne robce, ima najceneje trdka KARNIČNIK, Stari trg 8.

— Sokolsko društvo na Viču proslavi v nedeljo 23. t. m. 20letnico balkanske vojne. Na sporedu so razne pevske in koncertne točke, deklaracije in govori. Vstop prost. Prosta zabava. Začetek ob 20. uri.

— Evangeljska cerkevna občina. Jutri ob 10. služba božja. Na prižnici gospod župnik May. 557n

— Prihodnja plesna vaja JAD Triglava bo v ponedeljek 24. t. m. v dvorani Trgovskega doma ob 20. Novinci točno, ker se prične pouk novih plesov. Poučuje g. modster Jenko. — Odbor. 558n

— Sočani! Vaša dolžnost je, da se po možnosti vsi udeležite današnje proslave 20letnice balkanske vojne. Zbirališče ob pol 6. zvečer na Krekovem trgu pri tablič z napisom: »Zveza kulturnih društev«.

— Bela polnost. Danes ob 14.15 in jutri ob 11. bo predvajala ZKD film najlepšega zimskega sporta, film »Bela opošt« z Leni Riefensthal in najznamenitejšimi smučarji v glavnih vlogah. Film nam predstavlja sportne senzacije, drzne skoke smučarjev, slov za lisic ter mnogo res občudljivih naravnih posnetkov. Film toplo priporočamo. Predstave se bodo vršile v Elitnem kinu Matic.

— Dva zanimiva filma v predprogramu pri današnjem programu v Elitnem kinu Matic. Ob premieri krasne Lehárjeve filmske operete »Valček sreče« predvaja ob danes naprej Elitni kino Matica v predprogramu krasen zvočni film, ki nam predločuje našega kralja pri lovu v Kamniški Bistrici. Film je zelo dobro uspel. Poleg tega bo predvajal še izredno lep Ufin kulturni film, ki nam kaže malega indijskega munga kot uničevalca strupenih kač. Zelo napeta je borba malega junaka z opasno plazilko, ogorčen je boj, iz katerega izide mungo kot zmagovalac.

— Dunajsko pranje, svetlokanje, šimenc, Kolodvorska ulica 8.

— Čepeljevega kaparja, ki je povzročil ogromno škodo na čepeljevih nasadih v Srbiji in Bosni in zapeda tudi naše slive, zatiramo najbolje takoj, ko listje odpade, oktobra ali začetkom novembra z ARBORIN-OM, ki ga dobite pri tržnici »Chemotechnica«, Ljubljana, Mestni trg. 546n

— Akademiki s Primorja manifestiramo nocoj vsi za veliko, močno in nedeljeno Jugoslavijo. Voj na Krekov trg ob pol 6. zvečer!

Z Jesenic

— Sokolsko društvo Jesenice proslavi 20letnico zmagovitih balkanske vojne drevi ob 20. v Sokolskem domu. Vabljeni vsi! Vstop prost!

— Akademski krožek na Jesenicah je imel te dni redno letno zborovanje v satonu pri Tancarju, katerega so se udeležili poleg članstva tudi v lepem številu krožkovi starešine. Zborovanje je otvoril in vodil medicenec g. Jože Bogataj. Po poročilih krožkovi funkcionarji po katerih se je vnela živahna debata in se določili načrti za bodoče delo, je bila izvoljena naslednja krožkova uprava: Predsednik Štolcar Kristo Jurist, odborniki: Novak Jože jurist, Paglaruz phil. in Veber Rudi jurist.

— Prazni lokali in stanovanja. Spričo velikopotezne gradbene delavnosti v zadnjih letih je stanovanjska kriza v našem mestu odstranjena. V zadnjem času se pojavljajo tudi prazni obrtni lokali in ni veliko izgleda, da bi se lokali oddajali za prejšnjo na-

jemnino, ker imamo pri nas gostiln, prodajaln in tudi drugih obrti glede na naše razmere že več kot dovolj.

— Kolesarska nadloga. Pri nas se kolesarjenje močno razvija. Imamo dvojne kolesarske organizacije, katerih člani intenzivno in smotorno goje kolesarski sport in upoštevajo cestne predpise in imajo obzir do ljudi, ki imajo opravka na cesti. Imamo pa tudi nebroj kolesarjev in to komaj dozaslih fantičev, ki brezobzirno kolesarijo po hodnikih brez luči ali dinkajo v največji hitrici navzdol po strmih klančih in ogrožajo svoje in drugih ljudi življenje. So tudi slučajci, da sedita dva človeka na enem biciklu in namestu da bi na klančih uporabljala zavoro, se pospešujeta hitrost vožnje in to na cestah, ki so najbolj obljudene v času, ko gredo delavci iz tovarne in otroci iz šole.

— Na naslov železniške uprave. Lokalni vlak, ki prevaža železniške uslužbence z Hrušice na Jesenice v službo in njihove otroke v jeseniške šole vozi z takimi zamudami, da pridejo otroci večkrat 10 do 15 minut prepozno v šole. Prosimo, da se v tem pogledu napravi red, kar naj velja tako za šolo, kakor tudi za železnico.

— Vandalizem. V noči od srede na četrtek je neznan zlikovec polomil zopet nekaj mladih kovanjcev, ki jih je lansko leto zasadilo Opleševalno društvo ob Prešernovi cesti. Svojo korajžo je je kazal tudi s tem, da je zmetal čez cestno ograjo nekaj vrtnih klopov, ki so nameščene ob šetališčih ob obmenjeni cesti. To je že tretji primer v zadnjem času, da nekdo kaže svojo junaštvo nad javnimi napravami in provzroča Opleševalnemu društvu občutno škodo.

Iz Kranja

— Nogomet. Jutri bo gostovalo v Kranju kombinirano moštvo ljubljanskega SK Hermesa in odigralo prijateljsko tekmo s prvim moštvom Korotana. Gostovanja Šiškarjev so v Kranju že od nekdaj zelo priljubljena, ker so še vedno odnesli dober vtis. Predtekmo igra Korotanova rezerva z ljubljansko Moravo, ki se je prav dobro držala pri zadnjih junorških pokalnih tekmah. Pričetek je ob 14.45. Istočasno se bodo na igrišču vršili izpiti tujkanih kandidatov za podsvezne sodnike.

— Gledališka novost. Gledališki oder Narodne čitalnice bo uprizoril v sredo ob pol 9. uri in drugo nedeljo ob 16. uri popoldne trojezansko burko »Nedolžni lahkoživec«, ki sta jo napisala znana komediografa F. Arnold in E. Bach. Cene so znatno znižane.

— Včerajšnja občinska seja. Včeraj popoldne ob 18. uri se je vršila v občinski posvetovalnici seja mestnega občinskega odbora. Važno je bilo zlasti poročilo g. dr. B. Sabothya o razširitvi regulacijskega načrta. Zato je bil izvoljen poseben odsek, ki se je končno obrnil na g. ing. Globočnika, ki je napravil ponudbo za napravo regulacijskega načrta kranjske okolice (inženjerska in geodetska dela). Ponudba je sicer v marsikaterem pogledu pomanjkljiva, vendar obsega v bistvu vse potrebno in naj bi služila za podlago. Regulacija obsega 350 ha med Savo in Kokro do Kokrice in na desnem bregu Kokre pri Rupli. Razširitev regulacijskega načrta je precej nujna zadeva; v ta namen se bo vneslo v občinski proračun za prihodnje leto 60.000 Din. Sklenjeno je bilo tudi, da bodo tudi vnaprej veljale navedbe o prepovedi vožnje s kolesi, vožnja in avtomobilu po manjših potih (zlasti okrog pokopališča). Vendar pa so tu izvesti interesi, predvsem hišni posestniki, stanovalci in zaposleni, v tistem okolišču. Strogo pa je prepovedana vožnja s kolesi po Rožnenskem klanču. V odbor obrtne šole je bil izvoljen zopet g. Rudolf Florjančič. Prav tako so bili izvoljeni v odbor Dijske kuhinje isti člani občinskega odbora kakor doslej. Ravatelj g. Ivan Košnik je predlagal, naj se izreče g. imen. direktorju g. dr. Simonu Dolarju zahvala za njegov trud pri Dijski kuhinji in naj se mu čestita ob njegovem imenovanju za gimn. direktorja. V kranjsko domovinsko zvezo so bili sprejeti: Mla Zihert iz Stare Loke, vdova Jerneja Ribnikarja iz Pradrdora in Ludovik Eržen s Sv. Jošta. Zbrani odborniki so tudi počastili spomin posestnika Franca Sušnika, ki je bil kot prvi zastopnik predmestja Gorenja Sava od l. 1924. dalje član kranjskega mestnega občinskega odbora.

Pisava pod vplivom sugestije

Nekaj primerov, kako pišejo ljudje v hipnotičnem stanju

Ljubljana, 22. oktobra.

Letos spomladi sem imel večkrat opraviti s hipnotiziranjem. Na opetovanih se-
stankih sem se hotel preprčati, v koliko me-
diji izpreminjajo svojo pisavo. Grafologi si
še sedaj niso edini glede pisave hipnotizi-
ranih ljudi. Mnogo primerov najdemo v
zgodovini grafologije, ko so bili pod vpli-
vom sugestije ponarejeni podpisi ali pisave
odličnih mož. Tako je prišlo do raznih ale-
parij in poneverb, pa krivcev niso mogli
izslediti, odnosno so jih imeli v rokah, pa
jim kanivega dejanja niso mogli pripiso-
vati. Ljudje, ki pišejo in ponarejajo pod-
pise pod vplivom sugestije, za svoja de-
janja niso odgovorni.

Na prvem sestanku sem imel dobrega
medija v osebi neke dame. Ze pred začet-
kom sem jo prosil, naj mi pokaže svojo
pisavo, da bi imel tudi skico njene navadne
pisave.

*Furghel mihajl
Ljubezljivi
Danil*

V tej pisavi sem opazil nadutost in spo-
znal, da so vplivala na duševnost dotične
dame razna doživljanja in prepričanja, da je
ponarejala poteze svoje pisave. Tudi lego
pisave je izpremenila. Upal sem odkriti
vzroke teh izprememb. Počasi sem jo dobil
v svojo oblast, mirno in preudarno sem ji
sugeriral, naj se opraviči tam, kjer ve, da
mora prositi oprostjenja. Vzela je papir in
lepo pisala svoji materi. Iz tega sem skle-
pal, da vladajo prepričanja, noče se pa po-
nižati in sama prositi oprostjenja. Močno
je moralo to vplivati na njeno duševnost,
da je pod težo tega izpremenila svojo pi-
savo. Kako lepo karakteristiko kaže njena
prvotna pisava, ko je pisala pod sugestijo.

*Mama zahaj mi vedno
brigaš saj ti nisem mi
maridila!
Poljubljaj te
Danil*

Napravil sem z njo nov poskus. Sugerir-
al sem ji, da je stara, toda ne ženska, tem-
več moški. Narekoval sem ji naj piše svoj
cem, kako se ji odnose se mu hudo godi
in naj tudi piše, kako ga preganja, da
se je pritožil na vse strani, pa ni nič opravil.

Tretja skica nam kaže starikavo, nevesno
pisavo. Vidimo pa vendar neko podobnost
v potezih pri vseh treh pisavah. To pome-
ni, da je bila pisec ena in ista oseba. Mogoče
so torej zelo dobri falsifikati, toda popolne
podobnosti nikoli ne dosežemo.

*Priznal sem se ne vi
strem jezeli pa nam
mi.*

Drugi večer sem imel zopet dobrega
medija. Takoj ko je prišel na oder, sem ga
prosila, naj mi nekaj napiše, ker vedno ara-
nim pisave svojih medijev. Mojo pozornost
je vzbudilo, da je delal pavze kadar je ho-
tel napraviti lok pri črki »g«. In takoj
sem sklepal, da hoče s tem zakriti neko
hibo.

Hipnotiziran se je izdal ravno pri istih
krih. O kakšni pavzi pa drugič ni bilo
govora. Črto je okrenil na desno. Ta znak

*Kaj me briga
le da sem jaz
govorica,
srečen*

je pa stal še na liniji, v višini malih črk.
torej je morala biti tudi hiba v sredini te-
lesa. Ko sem ga prebudil, sem mu vprilo
vseh povedal, da ima na desni trebušni stra-
ni rano, kar je pred vsemi potrdil. Pod
vplivom sugestije človek najraje izda svoje
napake, pa tudi svoje težnje in želje. Tudi
razne tajne pridejo tako na dan.

Tretji primer nam kaže pisavo plesalke
na vrvi. Čudno se mi je zdelo, da mi je ta
služila za medija. Natežje je namreč hipno-

*Kaj me briga
le da sem jaz
govorica,
srečen*

tizirati sportnike in artiste, ki rabijo za
svoje znanje in umetnost ter za svoje pro-
dukcije fizične moči. Njihova volja je nam-
reč najbolj klubujoča, ker jo utrjujejo z
neprestanim treningom. Kolikokrat je tre-
ba nastopiti, ko človek ni razpoložen, pri
delu pa tega nerazpoloženja ne sme pokazati.
Premagati, zatajiti se je treba, in tu mo-
rata nastopiti volja in energija. Neprestano
vežbanje utrjuje duha, da postane odporen
in taki ljudje se težko uklonijo volji dru-
gega.

Vzrok njene potrnosti, da je izgubila
oblast nad svojim mišljenjem in ravnanjem
je bil odpust iz službe. Tu je tako močno
vplivalo na njo, da je izgubila prvotno od-
pornost. Dal sem ji pero in ji sugeriral, da

[Handwritten signature]

mora zvečer nastopiti v baru, kjer bo ple-
sal na vrvi. Obenem sem ji dejal, naj pod-
piše pogodbo. Napisala je svoje ime »Ma-
ja«, ki pa ni povsem jasno in čitljivo. Zna-
čilno je, kako se je vživela v to in kako
je izvajala svoje produkcije že na papirju.

Psihografolog Karmah.

Besedo imajo naši čitatelji

V obrambo naših knjigarn

O krizi knjige je pisal pred dnevi Spec-
tator in dolžil ljubljanske knjigarne,
premalu skrbje za promaganje slovenske
knjige, ker izlagajo premalo slovenskih in
preveč nemških del. Nisem knjigarnar, sem
dober narodnjak in si kot trezen opazova-
lec današnjih težkih razmer v gosposarskih
panogah dovolim sine ira et studio malo
pjasniti.

Kakor vsi drugi stanovi, tako se morajo
danes boriti za obstanek tudi pisatelji. Le-
poslovno knjigo danes kupi soliden človek,
ki ga kriza občutno ne zadeva, ali pa znan-
stvenik, ki ga morda stanovska potreba
sili, da seže v žep. Zato pa živahneje delu-
jejo javne knjižnice. Res pa je tudi, da je
veliko takih, ki čitati sploh ne umejejo.
ker je veseljaški program v mestu preobli-
ren. Nikar pa zaradi tega napadati knji-
garn. V izložbah je vedno dosti slovenskih
del, kar pa nikakor ne kaže toliko vpliva,
da bi prevrglo omenjena dejstva.

Za slovenskim čitavcem se pri nas uve-
lavlja še najbolj nemško, kar bo vsekako
trajalo najmanj desetletje, dokler bodo živeli
preostanki avstrijskih solskih klopi. Če pa
se bo naša mladina dobro vežbala v franco-
ščini, se umejejo zgoditi, da bodo enkrat v
izložbah prevladovala francoska dela. Od
samo slovenskih književnih produktov pa
ne bo živela nobena knjigarna. Ljudje pač
izkoristijo, kar so si v prvi polovici svojega
življenja pridobili. Zlasti se znanstvenik ne
more omejevat samo na slovenske znan-
stvene produkte in je navezan na jezik, ki
ga poleg materinščine najbolj obvladuje.
Knjigarnice pa so predvsem trgovine in se
agitacijskemu narodnostnemu poletu lahko
posvečajo, ako so dobro fundirane. Če pa
se bore za obstanek, morajo poudarjati
prozično trgovsko plat svoje naloge in da-
jati v izložbe pač to, kar vedo, da gre.

V tisti veliki knjigarni blizu sodišča, ki
jo Spectator omenja, je na ogled tudi več
vrst lepih slovenskih knjig, ki na svoji vse-
binski vrednosti zaradi par let starosti še
niso ničesar izgubile. Cene so smešno nizke
za lepa dela od Din 4.— do Din 12.—.

Tudi te knjige bodo oblačale. Ne slovenska
knjiga, nego knjigarna je v krizi, ki z vso

iznajdljivostjo in s trudom dela le za kritje
davka in režije. Nasprotno pa Spectatorju
ne bo neznan, da hodijo po hišah privatni
agentje, ki so prevzeli knjižniške posle,
in glede na današnje težke čase precej uspe-
šno razpečavajo slovenske prevode raznih
založb.

Da je moje mnenje pravilno, je dober
dokaz dejstvo, da so si v izložbah edine vse
ljubljanske knjigarne, katerih lastniki so vsi
sami zavedni Slovenci. Dexter.

Bon ton in plesne šole

V Ljubljani so plesne šole, kjer poleg
plesa poučujejo učence tudi v lepem vede-
nju. Jako hvalevredno. In če stopite v ta-
ko plesno šolo, vas najprej iznenadi plesni
učitelj sam. V njem spoznate človeka, ki v
ljubljanskih nočnih lokalih brez vseh ozi-
rov stopi k vaši mizi in prosi vašo damo
za ples, a da vas niti ne povoha, še manj
pa olikano zaprosi kot gospoda pri mizi za
dovoljenje. To stori, četudi ste sam ple-
salec in plešete s svojo damo. Ne velja pa
to seveda za vse.

Svoja teoretična predavanja gosposde
učitelji poleg angleških izrazov podkrep-
lujejo z nemškimi in končno, menda iz
usmiljenja, še s skromno slovensko besed-
co. Angleščine, žal, ne znam in ne morem
njihovih besed ponavljati, po istem izrazu
vam postrežejo z nemškim, n. pr. Körper-
schwung, kar bi se po rovtarsko reklo z za-
natom telesa. Ta slovenski izraz pove kot
zadnji, četudi je sam Slovenec in so vsi
učenci Slovenci. Pa četudi bi bili Nemci,
bi morda bila dolžnost takih gospodov
mojstrov, da v slovenski Ljubljani pred-
vsem spoštujejo slovensko besedo. Tujih
sploh ne potrebujemo. Toda so menda v nem-
ščini mnogo bolj uglašeni in se radi dičijo
in pooperajo s tem svojim znanjem. Gos-
posde so dolžni za slovenski denar svoje
angleško, francosko in nemško znanje po-
sloviniti. Če pa že res nimajo točnih izra-
zov, naj povedo pomen tujk. Upam pa se
vseeno, da niti to ni potrebno, ker je naš
jezik dovolj bogat na izrazih, tako bogat,
da se ni treba nanj poživljati in se napi-
hovati s tujkami. Jc to namreč neznanstvo
grd in po domače povedano, čisto na-
vadna zaletlost.

Obljubljenih predavanj o lepem vede-

... pere

ALBUS-terpentinovo milo

Zanesljivo, kot zvest pomočnik, učinkuje
terpentin s svojo nesnago razkrajajočo močjo
v spojitvi z močno se penečim ALBUS- milom.
ALBUS-terpentinovo milo je tedaj idealno,
zanesljivo pralno sredstvo:
ALBUS-milo s terpentinom.
ALBUS-terpentinovo milo, pere bolj hitro in
belo in pri tem varčuje Vaše perilo.

nj' sploh ni. Pač pa učenci zvesto slede
svojemumu mojstru v bon tonu. Ako sedite z
dama pri mizi, prihajajo gosposde k isti
s tehtno in temeljito važnostjo in zapro-
sijo čez vaš hrbet edino damo za ples, ka-
kor da ste vi sveti duh ali oblaček dima.
Med plesom se trgajo za posamezne dame
in kujejo cele zarote, kako bi vam jo ugra-
bili. Eden pošilja drugega, da takoj zopet
sam prevzame. Mrgo dam pa sedi. Niso
krasotice in se za nje nihče ne zmeni. Glav-
no, da so plačale vstopnino. In končno še
to. Mislijo li gosposde mojstri, da med
plesom prosijo damo ali gospoda, če že ž-
liš damo prevzeti?

Vse to so sicer popolnoma notranje za-
deve plesnih šol in bontona posameznih
učiteljev, vendar pa učenci te navade po-
neso s seboj - življenje in se je v lokalih,
v katerih se pleše, razpasla taka neolika in
svoboda posameznih neotesancev, da se
domačini in tuji upravičeno temu čudijo.
Človek se bo kmalu moral bati z damo sto-
piti v te lokale, ker ni niti trenutek varen
pred vsiljivci. Dolžnost plesnih učiteljev
pa je vzgoja plesne mladine, zlasti v plesni
oliki. Po pravici pa budi potoženo, človek
mora dobro premisliti, če bi mogel pri takih
kočljivih razmerah pustiti otroka v plesno
šolo.

Našel sem le nekaj napak, ki jih je pa
nešteto. In še ena razvada je zelo grda.
Nekateri, med njimi celo neki ljubljanski
plesni učitelj, smatrajo plesni lokal za kraj,
kjer lahko izvajajo vse mogoče plesne
akrobacije, ki spadajo sicer edino v vari-
jetetni program. Tega bi se zaradi drugih
lahko odvadili.

Povsod se slišijo večne pritožbe, kako
da je mladina neolika. Če nikdo drugi,
naj bi jo vsaj plesni učitelji pravilno vzga-
jali, ker ples zahteva zelo veliko lepega
vedenja in je isti vzgojno precej odloču-
joč. Boljše vzgoje je torej treba in spošto-
vati pri pouku slovenski jezik, pa bo vse v
redu, plesna mladina pa se bo res naučila
bon tona, kakršer, je sicer po vsem svetu
doma, da nas ne bo treba biti sram pred
nikomur, vsaj v javnih lokalih ne. Plesnim
učiteljem pa bodo mnogi hvaležni, kar so
mladino vzgajali kakor treba, a ne narobe.
R.

Kaj bo s teatrom?

Menda je to vprašanje danes za marsiko-
ga pereče, a odgovorja mu ne ve nihče. Kam
plovemo a to našo nebolgleno barko? Vsaka
doba ima svoje svojstvene funkcije, ki se
prilegajo času oziroma dajejo dobi svoje
značilnosti, hrano za življenjski obstoj; in če
ta odprave, če je zmanjka, tedaj pač vse hi-
ra. In podoba je, da je današnji dobi res
zmanjkalo hrane. Preveč smo hiteli naprej
(tehniko itd.) zato smo na marsikaj pozabili
ali pa med potjo malomarno pomendrali.
Zdaj pa stojimo tu, goli, nagi. Imamo
ogromne lonce, tudi podkurili smo jim, a bo-
jim se, da bo popokala vsa glazura, ker ni-
mamo niti vode, da bi jo nalili, kaj šele
sočne, življenjske hrane. Imamo cel (morda
celo dober) kader igralcev in režiserjev, a
manjka materiala, dramatikov.

Dramatiki so si nekaj zastavljali nalo-
go dati splošnosti (ki so jo poznali) značaj
posebnosti - individualnosti - (ki ga še
niso poznali), iekali so torej v splošnosti ne-
ko zrno, jedro, danes pa hočemo izluščiti iz
tega jedra, ki so nam ga odkrili že oni, zna-
čaj splošnosti. Res je: Učenjak srednjega
veka (in starega še bolj) je nedvomno (re-
lativno) neprimerno več vedel, več znal, ne-
go učenjak naše dobe, ko se je pojn vede,
znanosti, tako zelo razširil, da ga vkljub po-
razdelitvi dela v »strokovne oddelke«
ne moremo več znagovati. Dokler pa te vede,
znanosti, v celoti ne premagamo, nismo v
likov, pa če se še tako skrivamo pod krinko
stanu ustvarjati močnih, absolutno trdnih
raznih modnih izumov. Drama brez močnih
likov pa nima življenjske sposobnosti.
Ljubzen (sovražstvo) oziroma objekt lju-
bezni (sovražstva) nima več avtoritativne
absolutno trdne podlage, da bi mogla usta-
viti brezhibne like. Vse, kar danes ustvar-
jamo v tem pogledu, je v spričo dobe, v ka-

teri živimo, zgolj karikatura (morda še zelo
slaba) individualnosti in smo presli preko
prvih pojavov (Strindberg, Ibsen itd.) TBC
v izrazit stadij tuberkuloze in ne moremo
dati kaj prida, sposobnega za življenje. Da-
nes ne kličemo več, ne morem živeti brez
tebe, danes hreščimo: Ne morem živeti brez
tebe, s teboj pa še manj!

Dejstvo, kako danes gleda proletarec na
kapitalista, res ni prav nič individualnega,
temveč povsem (vsaj podoba je taka) kole-
ktivnega značaja in v tem pravcu bi morali
usmeriti svoje kulturno (bog ve, kaj
vse razumemo pod to besedico) delovanje
in ustvarjanje. Pa kako? Je li mogoče
ustvarjati v absolutnem, čistemu smislu kole-
ktivizma? Ali ne preti nevarnost, da bi v
trenutku ko bi zapustili individualno ustvar-
itev in jo prepustili kolektivni masi, prene-
hala vsako ustvarjanje sploh? Vedno dela,
ustvarja, individvi za kolektivno maso, ni-
kar pa masa zanj. Masa ne ustvarja, masa
čaka, da ji bo posameznik, heroj, dal svetlo
točko, sonce, močen lik, ob katerega se bo
oprla.

Kaj pa ustvarjamo danes? Naslanjamo se
še vedno na Shakespearea ali pa na stare
grške klasike, ki so nam (žal) še vedno ne-
dosegljivi vzori, ki pa so nam dali že vse,
kar je bilo mogoče (za tiste čase) dati. Tu
smo zaostrili, daleč zaostrili! Mešamo po bla-
tu, mešamo in mešamo in da dobi ta godlja
prijetnejši vonj, jo izpostavimo med Culu-
katre, Honolule ali Baske. Ali pa se posta-
vimo v pozó užaljenega berača in z vso silo,
ki nam je še ostala, pljuemo na dogodke
preteklih dni, ki nas prav za prav čisto nič
ne brigajo in nam nič ne koristijo (kakšen
nauk naj bi to bil za nas?). Prav, da po-
kažemo, kakšni smo (kakšni smo bili, nas
ne briga) a to ne skušajte bitib-z-č
ne briga) a to ne zasodite! Pokažite nam,
kakšni moramo biti! Če že ne morete biti
novi Kristi, skušajte biti vsaj novi Janezi
Krstniki!

Take misli so me obhajale, ko sem pre-
čital članek našega Julija Beteteta, bog daj,
da bi bile zmotne in ne resnične!

Obiskovalec teatra.

Hradeckega vas

bo najbrž ostala na večne čase le vas. Člo-
vek ne more razumeti, zakaj se gosposde,
ki odločajo o njeni usodi, tako zavzemajo
za ta vaški sloves tega odročnega mestnega
predela. Saj propaganda za naše znamenit-
osti vseeno ni tako učinkovita, češ, da
imamo v Ljubljani tudi pristno vas, nikdar
se namreč nihče ne spomni te vasi. Pomniži
vaščani smo, zato neradi prosimo odločujo-
če gosposde na magistratu, naj se vendar
milostno ozro na nas. Saj niso takšne te-
žave z nami, le naša cesta je vedno takšna,
da je naravnost naša dolžnost opozoriti na
njo, saj tpi ugled mesta. Največ pa trpi-
mo seveda mi. Cesta je zelo prometna, od-
kar tlakujejo cesto za gradom, zlasti je
kriz z avtobusnim prometom, ker cesta ni
dovolj široka za avtobuse. Cestišče pa nima
tudi dovolj trdnega temelja za tako težke
vozove. Nedavno so sicer nasuli cesto z de-
belim gramozom, s čimer pa ni mnogo po-
magano, ker valjar ni dovolj utrديل nasipa.
Za pešca je hoja po tej cesti prava krizeva
pot in je čisto celo v smrtni nevarnosti,
ker avtobusi drve kot na široki avtomobil-
ski cesti. Nekajkrat so tudi avtobusi v diru
odtrgali z nizkih hiš strešne žlebove. To
tudi dokazuje, da vozijo tik ob hišah.

Treba bi bilo seveda nekaj ukreniti, mt,
ubogi vaščani, pa ne moremo drugega kot
opozoriti poklicane na njihovo dolžnost.

Prizadeti.

Ugotovitev. Danes teden sem pri-
občil v tej rubriki članek pod naslovom
»Ljubljanski konkubinatic«. Uvod in tudi
vse članek je bil napisan tako, da bi se
dalo sklepati, da meri na nekega ugledne-
ga Ljubljancana. Informirali smo se o
tem konkretnem primeru in ugotovili, da
je bil članek napisan na podlagi napač-
nih informacij. Zadeva je itak v rokah po-
licej in sodišča, kjer bo dograna resnica.
Uredništvo.

Znižana najemnina

Gospodična Ksaverija je stanovala
že šesto leto kot podnajemnica pri
Zachlanskyh in plačevala je za tesno
sobico sto zlatih mesečno.

Ze dvakrat so bili v teh letih znižali
gospodični Ksaveriji plačo, nazadnje
so ji pa vzeli še doklado za večerne te-
čaje. Gospodična je bila namreč učite-
ljica in tako se ji je plača neprestano
krčila; a prvega je bilo treba kljub temu
imeti pripravljenih sto zlatih za
najemnino in jih odšteti gospodinjji.
Gospodična Ksaverija je plačevala na-
jemnino točno, dokler ji niso jele tova-
rišice nekega dne prigovarjati:

— Kaj ti še vedno plačuješ sto zla-
tih za svojo mračno sobico?

— Ze šesto leto, vedno enako.

— Ni mogoče! Saj so se stanovanj-
ske razmere v teh letih močno izpre-
menile... Tako luknjo lahko dobiš
zdaj za 70 zlatih, in sicer na lepšem
kraju, sredi mesta.

— Toda jaz sem se že privadila, —
se je branila gospodična Ksaverija
plaho.

— Čemu si se privadila? Plačevati
tako visoko najemnino?

— Ne, pač pa svoji sobici. Menjati
stanovanje je vedno tako neprijetno.
Človek nikoli ne ve, na kakšne ljudi
zopet naleti...

— Kaj so Zachlansky tako idealni
ljudje?

— Tega ne trdim, toda pri njih sem
še vedno na boljsem kakor drugje;
poznam vsaj njihove dobre in slabe
strani. Svoji okolici sem se privadila.

— Recimo, da je tako. Toda s tem
še ni rečeno, da je treba plačevati za
tako luknjo previsoko najemnino. Re-
ci jim, naj ti najemnino znižajo. Saj
so ti v teh šestih letih že dvakrat zni-
žali plačo, a najemnina v Varšavi pa-
dajo. Opremljenih sob je zdaj vse pol-
no. Tvoja gospodinja to tudi dobro ve
in ti bo najemnino gotovo rada znižala.
Kar poskusi, boš videla, da bo res
tako.

Gospodična Ksaverija se je res da-
la pogovoriti in govorila je z Zachan-
skym zastran znižanja najemnine. In
takoj drugi dan je poročala o tem v
šoli svojim tovarišicam.

— No, kako si opravila? So ti zni-
žali najemnino?

— Seveda so jo, brez vsakega obo-
tavljanju. Odslej bom plačevala samo
sedemdeset zlatih namestu sto.

— Vidiš, saj smo ti pravile! Pa nas
še nisi hotela poslušati!

— In vendar vam moram po pravici
povedati, da mi je to malo nerodno.
Ne bila bi smela prositi Zachlanskyh,
naj mi znižajo najemnino. To je bila z
moje strani lahkomiselnost.

— Kaj praviš? — je zaploskala
najrazboritejša izmed Ksaverijinih to-
varišic z rokami... Mar ti pada denar
z neba? Kaj ne igra trideset zlatih pri
tebi nobene vloge?

— Seveda jo igra, pa še kakšno.
Toda to je kočljiva zadeva, ta prekli-
cana najemnina... Od včeraj gospod
Zachlansky sploh več ne govori z me-
noj, mulo kuha. A ona mi je davi na
podrav komaj odzdravila. Be vidim,
da se je naše iskreno medsebojno raz-
merje ohladilo, še več, docela pokvari-
lo se je. Čutim dobro, da bom težko
vzdržala z njimi pod isto streho. Bolje
bi bilo, da je ostalo pri prvotni najem-
nini.

Univerza za zakonski stan

V Ameriki imajo dve in pravi, da je njuno delovanje zelo koristno

Čudno se sliši, če govorimo o univerzi za zakonsko življenje. Toda ta misel ni nova. V mnogih državah imajo šole, ki pripravljajo ljudi na zakonski stan, namreč tako zvane družinske šole. V Ameriki, kjer je zibelka pretežno vešine novotarij, imajo pa celo univerzo za zakonski jarem. V Ameriki, kjer se imenuje vsaka visoka šola tako univerza, so dali tudi družinskim šolam ime univerza za pripravo na zakonski stan. Imajo pa še eno ime za te šole, in sicer univerza za srečno zakonsko življenje.

To se glasi kakor ime filma, pa je vendar resnično. Američani namreč priznavajo, da vsa teorija in vsa filozofija nič ne pomagata, če nista združeni s praktičnimi vajami. Zakonsko življenje je v Ameriki še bolj omajano in razdrapano kakor pri nas, ločitev je tam vedno več in zato si skušajo pomagati iz kočljivega položaja na vse mogoče načine. Dolgo so razmišljali, kje tiči vzrok, da je toliko nesrečnih zakonov in ločitev, pa so prišli nazaj do predrinjanja, da je kriva te boleznij nezadostna priprava deklet na zakonski stan. Splošen beg žen od gospodinjstva je treba preprečiti, žene je treba prikleniti na dom. Če dobi dekle po študijah na tej zelo pametni univerzi diplomu, ji bo gotovo v praktičnem življenju koristila mnogo bolj, kakor katerakoli druga diploma.

Prvo univerzo za zakonski stan so ustanovili v Bostonu, drugo pa v New Yorku. Učni program je zelo obsežen. Če hoče dobiti dekle diplomu, mora dovršiti šest semestrov, potem pa napraviti teoretičen in praktičen izpit, ki sta oba zelo stroga. Ameriški ženski listi so priobčili te dni ves učni program univerze za zakonski stan. Program je zelo zanimiv. Najvažnejši predmet je naučiti dekleta, da si znajo zbrati prave moške. Tu sem spada spretnost prikleniti fanta nase, biti mu vseh in znati obdržati priborjeno srečo. Zelo važno je spoznati se v psihologiji, ki si z njo ameriško dekle pomaga v vsakem pogledu.

Drugo, nič manj važno poglavje je finančno vprašanje v zakonskem življenju. Tu gre za problem dohodkov in izdatkov, za pravilno razdelitev gmočnih sredstev in za smoteno trošenje denar-

ja. Nakupovanju je posvečen znaten del študija. Bračno pravo, pravice in dolžnosti žene, vprašanja ločitve zakona, različne možnosti, ki jih ima žena v primeru ločitve, da ji ni treba na cesto, vse to se tudi poučuje na univerzi. Dekleta se uče tudi arhitekture glede na opreme stanovanja, uče se umetnosti, kako okrasiti dom in pričarati vanj udobnost tudi s skromnimi sredstvi, da se počuti mož doma srečnega in da ga ne vleče drugam. Zelo važno je tudi vprašanje služinčadi. Dekleta se uče kuhati, šivati, pospravljati, vzgajati otroke in skrbeti za zdravje domačih in voditi gospodinjstvo po najnovejših načelih. Dvanajst profesorjev in dvanajst profesorice predava bodočim nevestam, kako zagotoviti svojo in možovo srečo.

Univerzama so priključeni razni tečaji, ki so med njimi najbolj priljubljeni in najbolj obiskovani tečaji za nego okusa, za pravilno izbiro in najbolj smoteno ureditev obleke. Tečaj pravilne individualne kozmetike ima tudi mnogo slušateljic. Sploh je univerza za zakonski stan v vsakem pogledu organizirana in usmerjena tako, da dobi dekle na pot v zakonsko življenje čim več praktičnih navodil in znanja.

Fantje in vdovci, ki se nameravajo ženiti, se zelo zanimajo za to univerzo in dajejo prednost ženam, ki so na njej študirale. Dekle z diplomno univerzo za zakonski stan ima povsod prednost in največje izgledov, da ase omoži. Zato ni čuda, da je naval slušateljic, zlasti v začetku zelo velik in da večina deklet vztraja na univerzi. Čeprav je študij tako obsežen. Ustanovitelj univerze so z uspehom zelo zadovoljni. V New Yorku so pa ustanovili pri univerzi še klub za prvo leto zakonskega življenja. Mladi zakonski moške lahko postanejo po poroki člani kluba, toda samo za leto dni. V klubu dobe vsa potrebna navodila, kako je treba ravnati, da ostane zakon srečen.

Vse skupaj diši močno po ameriški ekscentričnosti, toda misel je dobra, prizadevanje hvalevredno. Ameriške feministke so pa trdno prepričane, da bo univerza za zakonski stan izpolnila vse nade ustanoviteljev.

na motno razsvetljenem odru se je pojavila dekoracija, ki je v nji Pavlova plesala svoj znameniti ples »Umirajoči labod« na Saint-Saensovo skladbo. Razpoloženje občinstva je bilo sijajno. Razsvetljava, godba, vse je bilo kakor nekoč, samo Pavlove ni bilo, da bi pričarala občinstvu nov večer svoje umetnosti.

Toda kaj pomeni to? V naslednjem hipu so začeli ljudje šepetati njeno ime, sosede po dvorani so si stiskale roke in se žarečih oči vpraševale: Ali vidiš? Po predstavi je občinstvo razburjeno drlo na hodnike in že je šla po gledališču vest, da je dobra polovica občinstva videla fantom Pavlove, ki je plesala ob modrikasti razsvetljavi ples umirajočega laboda. Šlo je očividno za sugestijo. Najzanimivejše na tem primeru je pa, da so bili med onimi, ki so videli čudno prikazen, tudi taki, ki Pavlove sploh nikoli niso videli.

Prva lepota kraljica za leto 1933

Dunajčanka gđ. Mary Weinlich, ki je res zelo srčkana, je bila izbrana za kraljico lepote na Dunaju za leto 1933. Dunaj je kot prvo mesto v Evropi že izvolilo za prihodnje leto kraljico lepote. Te nemnosti torej še ne bo konec.

Štirikrat oženjen

Oblasti, ki pazijo v Ženevi na javno moralo, imajo zadnje čase polne roke dela. Začeli so se množiti primeri dvoženstva in dnevniki tisk ugotavljajo, da so zanesli to novo modo v Ženevo tuji. Pa menda vendar ne misli čelepatov, ki jih pošiljajo države na zasedanje Društva narodov? Po poročilih ženevskih listov imajo zdaj oblasti opraviti z zanimivim primerom Angleža Daviesa, ki ga je ovadila njegova četrta žena, ko je slučajno zvedela, da ima poleg nje še tri žene.

Se predno je podjetni Anglež preživel s četrto ženo medene tedne, ga je zgrabila roka pravice. Zaradi mnogoženstva je bil obsojen na leto dni zapora, prvi zakon je bil ločen, drugi pa razveljavljen. Toda komaj je mož svobodno zadihal, se je tretjič oženil, pa tudi tretja žena ni dolgo uživala z njim zakonskih sladkosti. V Ženevi si je brž poiskal novo ljubezen in z dekletom iz dobre hiše je stopil četrto pred oktar. Ko je pa prišla na ženinovo ovdavo policija, ponj, ga ni bilo nikjer. Zasačili so ga šele v Parizu. Sedaj bo moral odsedeti kazen, najprej v Angliji, potem pa še v Švici. Pa še pravijo, da so Angleži hladnokrvni.

Pri boleznih žolodca, črevesja in presnavljanja privede uporaba naravne »Franz Josefov« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaka izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefov« grenčica zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pustolovec Trebitsch - Lincoln

Chao Kung ali Trebitsch-Lincoln, kakor se piše po vsem svetu znani pustolovec, je predaval v Berlinu o notranji spreobrnitvi k budizmu. Pustolovec je postal, kakor znano budistični menih.

BLAIR in SELIGMANN

KUPONE

vnovčujemo proti takoišnji gotovini

M. JANKOLE, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova 6/II. — Telefon 3052

Iz nog se seli ples v trebuh

Letošnja sezona nam obeta nov ples, ki se pleše s trebuhom

Letošnja plesna sezona nam obeta quick step, tango, valček, slow-fox, rumbo, biguine in končno še najnovejši dunajski ples tanga. Pred leti so se plesni mojstri spomnili, da je svet prelen, da se ljudje polagoma izneverjajo plesu in da se novih plesov nečijo več učiti. Zato so nam prinesli od zamorcev charleston. Gotovo se še vsi prijatelji plesa spominjajo tega poskakovanja in cepetanja z nogami. Charleston je bil pa kmalu pokopan, ponekod tiho, drugod z vriscem in niti Josefina Baker, ki ga je propagirala po vseh državah, kjer je bila sijajno plačana, da ni mogla rešiti.

Nekaj let smo imeli mir, lani nas je je pa zopet nekoliko razmaja prihod rumbe. Rumba je zelo dostojen ples, čeprav ga H. H. Ewers opisuje v svojih delih dokaj divje. To je neškodljivo »tlačenje zelja« ali poskakovanje po ledu, nikakor pa ni ples, ki bi se bilo treba nad njim križati ali klicati nanj vesoljni potop. Plesni mojstri so se po svojem neuspehu s charlestonom malo ustrašili, pa so pripravili za zimsko sezono samo dostojne plesne. To pa menda ni bilo več všeč ljudem in tako se je pojavil novi ples biguine.

Gotovo mnogi posetniki kolonialne razstave v Parizu niso hodili spat ob 9., temveč so se malo pomudili na ulicah in pogledali po nočnih lokalih. Morda jih je zaneslo tudi v ulico Biomet na zamorski bal. In tam so plesali biguine. Drugi posetnik Pariza je videl morda ta čudni ples v restavraciji na kolonialni razstavi. Ni pa slutil, da ima čudno kroženje s trebuhom tudi svoje ime in da pride čez leto dni kot najnovejši ples v salone in plesne dvorane.

Plesni mojstri so videli, da so se nekateri ljudje naučili od zamorcev tega plesa. Zaman so klicali in prosili, ljudje se v takih primerih ne dajo pregovoriti. Imeti hočejo biguine. Novi ples se pleše zelo enostavno. Stopite na tla, primete svojo plesalko po predpisih in premikajte kar najmanj noge, zato pa čimbolj trebuh. Biguine se da plesati

tudi na mizi, kamor gre celo več parov. Ta ples ima vse slabe lastnosti, o čemer se boste prepričali, ko se ga začnete učiti. Nekateri pravijo celo, da je nemoralen. Biguine ne spada v dostojno družbo. Tako pravijo seveda samo njegovi nasprotniki.

Videč, da ni drugega izhoda, so plesni mojstri izjavili, da pride ta ples na vrsto samo zato, da se dokaže ljudem plesna ekscentričnost zadnje mode. Ples se je v splošnem preselil iz pritličja nog v prvo nadstropje — v trebuh. Lahko pričakujemo v jesenski sezoni, da bomo čitali v novinah, da je biguine prepovedan v Angliji, Nemčiji in Madžarski, da je bil v tej ali tej plesni dvorani škandal zaradi njega itd. Eno je pa jasno, da bi s pridom plesali ta ples vsi, ki čutijo potrebo po shujšanju. Seveda je ves trud zaman, ker je na svetu mnogo ljudi, ki hočejo biti občudovani, čeprav jih ljudje občudujejo zaradi nemoralnega in neokusnega plesa. Stražnika pa k vsakemu plesočemu paru policija ne more postaviti in zato bo letošnja plesna sezona najbrž zelo divja.

Ko boste videli plesati biguine, se spomnite na starega Homerja, ki je nekoč napisal: »Spanje, ljubezen, glasba, in lep ples, to je najslabše in najpopolnejše kar ima človek na svetu«. Najbrž pa v Homerjevih časih ljudje biguina še niso plesali.

Omeniti smo mimogrede tudi dunajski izum na polju plesne umetnosti — tanga. To ni tango, kakor bi kdo mislil, temveč počasen, eleganten valček, v zmerem, dokaj sinkopiranem tritetrtskem taktu, ki nima nič skupnega s tangom, niti v koraku, niti v ritmu. Dočim ima dunajski valček to dobro lastnost, da se lahko človek pri njem počeno spoti, podpira tanga nima mir in čistoto, pa tudi ploske noge. Tako vsaj trdijo zlobneži, ki nimajo smisla za lepoto in moderno plesno umetnost. Kljub temu pa utegnejo imeti Dunajčani srečo in bo postal tanga naslednik dunajskega valčka.

Modna revija

Tri manekinke kažejo zadnje modne kreacije za jesensko sezono. To pa ni pariška, temveč berlinska moda

Znižanje uradniških plač v Franciji

Francoska vlada ima težke skrbi s proračunom, kajti primanjkljaj je narasel na 12 milijard frankov. De! primanjkljaja bo krit z dohodki konverne rente, del z notranjim posojilom na javna dela, del pa s prihranki, novimi posrednimi in neposrednimi davki ter znižanjem plač državnih nameštencev. Sklep znižati plače državnim nameštencem je za seveda naletel na hud odpor pri nekaterih političnih strankah in pri uradniških strokovnih organizacijah tako, da je morala vlada svoj prvotni načrt izpremeniti. Plaše nižjih in srednjih državnih uslužbenecv do 15.000 frankov letno sploh ne bodo znižane, znižane bodo samo plače višjih uradnikov, in sicer od 5—10%. Vlada je že izročila finančnemu odboru parlamenta tozadevni predlog.

Na seji zunanjega odbora francoskega parlamenta je Harriot na vprašanje, ali bo Francija plačala v decem-

bru Ameriki zapadli obrok vojnih dolgov, odgovoril, da tega ne bo storila. Pač pa bo Francija v decembru plačala Ameriki 1.800.000.000 frankov na račun svojega trgovskega dolga za založbo blaga, ga je pustila Amerika po vojni Franciji.

RAZLIČNE CVETLICE ZA OKRASITEV GROBOV

Dekorativne rastline. Velika zaloga velikocvetnih Chrysantem v različnih barvah. Vence, bokpe in različne aranžmaže izvršujem po naročilu v lepi izdelavi, po zmernih cenah v novootvorenem lastnem paviljonu PAVLA SIMENCA, trg. vrtnarja tik pokopališča pri Sv. Križu, telefon 27-89. Naročila se sprejemajo tudi v cvetličarni Sv. Petra cesta 33, telefon št. 26-54

Radioprogram

Nedelja, 23. oktobra.

9.30: Prenos cerkvene glasbe iz francišanske cerkve; 10: O misijonstvu; 10.30: Katoliški shod v Essenu, II. del (Jože Gregorič); 11: Salonski kvintet; 12: Čas, poročila, plošče; 15.15: Dekliška ura (gđ. Lebarjeva); 15.45: Koncert pevskega zbora »Slavec«; 16.30: Prismoška šola, spevoigra (V. Pirnat); 17.30: Plošče; 22: Čaradska kneginja, prenos z Dunaja; 22.30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 24. oktobra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Esperanto (g. Kozlevčar); 19: Srbohrvaščina (dr. M. Rupel); 19.30: Zdravstvena ura: Nega bolnikov (dr. Petrič); 20: Glasbeno predavanje (dr. Mantuan); 20.30: Komorni pihalni kvintet (gg. Korošec flavto, Janaček oboe, Gregorc klarinet, Hauck fagot, Lukas rog); 21.30: Salonski kvintet; 22.15: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek, 25. oktobra.

11.15: Šolska ura: Jugoslavija v kulturnem oziru, II. in III. stopnja (dr. Viktor Bohinec); 12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Nemščina (dr. Ivan Grafenauer); 19: Naše duhovne zajednice (dr. St. Gogala); 19.30: Repetice in meteoriti (A. Peterlin); 20: Kako postanem govornik (I. Peršuh); 20.30: Orgelski koncert, izvajata mgn. Stanko Premrl, ravnatelj stolnega kora; 21.30: Prenos iz Zagreba; 22.30: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Originalno poročno darilo

Koburska princesa Sybille je dobila iz Neustadta pri Koburgu, kjer izdelujejo otroške igrače, za poročno darilo lepo punčko v narodni noši. Princesa se je poročila 20. t. m. s švedskim princem Gustavom Adolfom.

Sin cesarja Maksimilijana?

Blizu virginske obale pri Kap Henry leži 70 m globoko ogródje jadrnice »Merida«, ki se je potopila l. 1911. Na »Meridi« je vozil takrat odslovljeni mehiški prezident Diaz v Evropo kronske dragocenosti bivšega mehiškega cesarja Maksimilijana ustrlejenega l. 1867. Zaklad so cenili na 5 milijonov dolarjev in vse to ogromno bogastvo se je potopilo z »Merido«. Zdaj hočejo Američani zaklad dvigniti in tu se začne zanimanje javnosti za trgovca z ribami v Islingtonu v Angliji Willama Brightwella. Mož je pisal amerškemu kapitanu Bowdoinu, vodji ekspedicije, ki ji je poverjena naloga dvigniti potopljeno jadrnico. Brightwell namreč pravi, da ima pravico do Maksimilijanovega zaklada, ker je sin cesarja Maksimilijana in njegove soproge Charlotte.

Nastane vprašanje ali gre za sleparijo ali za resnico. Brightwell trdi, da ga je pred mnogimi leti posetil nadvojvoda Johan Salvator, znan pod imenom Johann Orth, in mu je povedal, da je Maksimilijanov sin. Ime mu ni William temveč Franc Rudolf Maksimilijan. Njegova mati je prišla baje po tragični Maksimilijanovi smrti v Evropo in je zaman prosila pomoči najprej Napoleona III., potem pa še papeža Pia. Sirota je končno sblaznela. Brightwell trdi, da je bil rojen l. 1867. v Vatikanu in še istega leta so ga odpeljali v Anglijo, kjer so ga pustili lepo obločenega na stopnicah katoliške cerkve v london-skem okraju Hackney. Našli so ga in posadili v stročnikih, pozneje je pa adoptiral trgovec William Brightwell. Baje je grgarnat pomorščak belgijski

Mrtvo srce oživi

Ameriški zdravnik dr. Albert S. Hyman je odkril način kako pripraviti znova do ustriranja srce, ki je nehale utripati. O zanimivem Hymanovem aparatu poroča angleški strokovni list »Lancet«. Dr. Hyman je zasnoval svoje poskuse na domnevi, da se dajo dosedanj nezanesljivi uspehi injekcije v srčno oživiljajo se mirujočega srčnega mišičevja dobro nadomestiti s samim dotikom srčnih mišic s pomočjo igle, ki je v njo napeljan električni tok primerne napetosti. Neuspeh dosedanjih poskusov oživiti utrpelo srce s pomočjo električnega toka pripisuje ameriški zdravnik dejstvu, da je način tega procesa nasprotno naravi.

Hymanov aparat obstoja iz igle v stekleni izolaciji epruveti. Igle se zabode v srce in električni aparat začne oddajati ritmične sunke, ki spravijo mišičevje otrplega srca v pravilno gibanje. Hyman trdi, da je s svojim aparatom uspešno lečil že mnoge bolnike. Ker je raba igre docela neškodljiva, se bo dalo s Hymanovim aparatom uspešno obujati ne samo ljudi, ki jih zadene srčna kap, temveč lečiti tudi vse bolezni in odstranjevati vse defekte v delovanju srca.

Pivo v Mandžuriji

Odkar so začeli v Mandžuriji piti tudi pivo, prihaja na Daljni vzhod vedno več Čehov. Tam daleč na vzhodu so že v pravadnih časih pili kitajsko pivo, ki pa Evropecem ne ugaia. Kitajsko pivo se namreč vari brez hmelja, večino ma iz prosenih otrobov ali iz moke in prodajajo ga v lijaku podobnih posodah bolj kot oster liker, nego kot osvežujočo pijačo. Kaže, da tudi Kitajcem samim diši bolj evropsko, nego domače pivo, saj popijo Kitajci v Harbinu večino piva, ki ga izdelajo tudi domače pivovarne. V vsej Mandžuriji je 9 pivovarn in večina je v čeških rokah.

V prodajo pride mandžursko pivo črno in svetlo, imenuje se splošno plzensko. To pivo pa še daleč ni tako močno, kakor pravo plzensko, kajti zamj rabijo mandžurski jetmen in hmelj, ki sta zelo slabe kakovosti. Poleg domačega se pije v Mandžuriji tudi uvoženo, večinoma nemško pivo, ki je pa zelo drago.

Zanimiv primer sugestije

Zanimiv primer sugestije so imeli nedavno v londonskem Hypodromu. Prijatelji in častilci slavne ruske plesalke Pavlove so priredili v počastitev njenega spomina spominski večer v dvorani, kjer je plesala nešteto oči očarala gledalce s svojo plesno umetnostjo. Dvorana je bila nabito polna. Program ni bil posebno zanimiv, toda sledil mu je višek večera, ki ga ljudje vno pričakovali. Zastor se je dvignil in

BESEDA O HIGIENI NOSEČE ŽENE

Kaj mora vedeti noseča žena, če hoče sebi in bodočemu otroku dobro

»Narodni Listy« priobčujojo izpod peresa docenta dr. J. Saida zanimiv članek o higieni žene med nosečnostjo.

Z nosečnostjo se izpolni najvišja fiziološka naloga žene, ki je za njo določena po razvoju vsega svojega bitja. To novo, čprav fiziološko stanje prinaša nenadno in temeljito izpremembo v dotodanjem harmoničnem nehanju ženskega organizma. Ta izprememba zadane zlasti delovanje žlez z notranjo sekrecijo, izmed katerih kažejo nekatere povečano, druge pa zmanjšano delovanje. Nič manj važno ni zmanjšanje snovi, ki je v bistvu izpremenjeno, kajti organizem zadržuje med nosečnostjo izvestne snovi, ki jih bodisi težko prebavlja, odnosno nezadostno izloča, ali pa ki jih potrebuje kot rezervo za izgradnjo telesnega ploda. Po individualnem razpoloženju prenaša noseča žena te izpremembe enkrat brez škodljivih posledic, drugič pa reagira na nje z lažnimi ali težjimi posledicami.

Hrana in delo

Vseka noseča žena mora vedeti vsaj v glavnih potezah, kako naj se hrani in česa naj se izogiba v interesu lastnega zdravja in nemotenega razvoja telesnega ploda. Hrana noseče žene naj bo preprosta, naravna in v kolikor nosečnost ne povzroča težav, ni treba, da bi se razlikovala od hrane pred nosečnostjo. Noseča žena lahko mirno opravlja tekoča domača dela, kakor tudi svoj javni poklic, v kolikor to neposredno ne otežuje nosečnosti. Kakor je to v tovarnah z barvili, svincom, žveplom, tobakom itd. Treba je pa priznati, da je vsak javni poklic v ostrem nasprotju s higienskimi predpisi glede poroda in z zahtevami, ki jih stavi nosečnost na organizem žene. Večini javnih poklicev nosečnost ni dobrodošla, marsikateri poklici postavi ženo celo pred alternativi: ali poklici, ali materinstvo. Še mnogo žalostnejša je pa usoda zaposlene matere, ki mora čisto kmalu po porodu prepustiti vzgojo svojega otroka tujim ljudem. Kako je mogoče zahtevati, naj bo z mislimi pri svojem poklicu, če je pa njeno dete bolno? Tu je družabni red še mnogo dolžan in v tem pogledu bo potrebna remediura.

Pomen gibanja

Ogledimo si najvažnejša načela življenja noseče žene, v kolikor se v naših težkih socialnih razmerah to seveda da doseči. Noseči ženi je potrebno gibanje, sonce in zrak. V mestu, kjer so za njo stanovanjske razmere večinoma v ostrem nasprotju z zahtevami higijene, so priporočljivi vsakdanji izprehodi na svežem zraku, kajti gibanje pospešuje krvni obtok, pogloblja dihanje, vzpodbuja delovanje črev, zboljšuje tek in pripravlja ugodna tla za zdrav in osvežujoč spanje. Poleg tega pospešuje utrjevanje mišičevja, tega važnega čimfaktora ne samo med nosečnostjo, temveč zlasti ob porodu. Čisto napačno je mnenje, da gibanje škoduje noseči ženi, ki se mu rada pod najrazličnejšimi pretvezami izogiba, zlasti v zadnjih mesecih nosečnosti. Nezadostno gibanje neposredno škoduje noseči ženi, kar povzroča preveliko nabiranje maščobe med mišičevjem, s čimer trpi njegova prožnost, mišiči oslabijo, ne more kljubovati pritisku razširjajoče se maternice in med porodom nezadostno deluje. Z nabiranjem maščobe trpi zlasti trebušno mišičevje, ki mu pripada važna naloga pri iztisnjenju ploda. Šibka trebušna stena popusti kot rečeno pod pritiskom noseče maternice, ki se nagne preveč naprej, s čimer znova trpi pravilna lega plodu. Napačna lega plodu lahko postane resna komplikacija vsega poroda. Pa ne samo to, tako oslaba trebušna stena ne dobi več nazaj prejšnje prožnosti, kar ima za posledico ne samo skriviljenje ženske postave (povešen trebuh), temveč tudi mnoge, čisto zelo resne in motnje prebavnega trakta.

Premalo gibanja podpira tudi telesno zaprtje, ki je noseča žena k njemu posebno nagnjena. Zlasti v zadnjih mesecih nosečnosti je treba polagati vso važnost na redne vsakdanje izprehode, kajti v tem času sega dno maternice do rebernega oboka in dviga trebušno prepono, ki omejuje ne samo premičnost pljuč, temveč do gotove meje tudi srce, ki leži pod vplivom preostalih razmer bolj počez. Poleg tega je v tem času znatno oviran odtok krvi iz spodnje polovice telesa zaradi pritiska naprej tisneče glave. Tu stopa so posebno v ospredje važnost gibanja, ki se pri njem pljuča temeljito zračijo, delovanje srca vzpodbuja in utrjuje, krvni obtok pa pospešuje. Ni treba posebej razlagati, za-

kaj se priporoča gibanje na svežem zraku in soncu ne pa v zakajenih in zaprašenih ulicah mesta.

Izdaten počitek

Poleg zadostnega gibanja je potreben noseči ženi izdatnejši osvežujoči počitek. Spati mora najmanj 8 do 9 ur dnevno, spalnica mora biti dobro prezračena, posteljno perilo toplo, toda ne težko. Tudi čez dan je priporočljivo, da počiva, zlasti proti koncu nosečnosti, ko se kaj lahko utruji.

Koža mora biti čista

Noseča žena mora zelo paziti tudi na čistočo svojega telesa. In sicer zato, ker je koža važen organ izmenjave snovi in ker lahko razne škodljive snovi izloča samo, če je koža čista in če niso njene pore zamašene. S tem se uspešno borimo tudi proti raznim kožnim izpuščajem, ki so jim noseče žene močno podvržene. Tam, kjer to gre, je priporočljiva vsakodnevna topla kopel (32° C), ali pa vsaj topla kopel dvakrat na teden. Kjer pa to ni mogoče, je treba skrbeti za čistočo telesa z vsakodnevnim umivanjem vsega trupa, eventuelno s oprhanjem. Izpikovanje nožnice med nosečnostjo ni nujno, le pri obilnem in otežkočenem iztoku se priporoča izpikovanje z mlačno vodo, ki ji primeša nekaj slabega, ne razdražljivega desinfekcijskega preparata. Izpikovanje se pa mora vršiti pod slabim pritiskom, sicer nastane nevarnost, da bi prodrli curek vode v votlino maternice in težko poškodoval zdravje žene.

Pazite na usta

Posebno pozornost mora noseča žena posvečati čistoći ustne dupline, tako da se redno vsak dan čisti zobe in izpira usta z desinfekcijskimi sredstvi. Le na ta način se dajo preprečiti pogosta vnetja čeljusti in motnje v prebavi, izvirajoče iz bolezni ustne dupline.

Prehrana

Hrana noseče žene naj bo kot rečeno preprosta, ne preobila in lahka. Po točnih računih potrebuje žena v začetku nosečnosti 100 do 150 kalorij dnevno več od normalne žene, proti koncu nosečnosti pa 350 do 450 kalorij. Preracunano na redilnost mleka: potrebuje noseča žena dnevno četrtilitra, proti koncu pa pol litra mleka več, da v polni meri krije to, kar porabi razvijajoči se telesni plod. Napačno je namreč, če se noseča žena preobeda, in sicer tem bolj, ker je zlasti v zadnjih mesecih nosečnosti znižana asimilacijska sposobnost za beljakovine, maščobe in ogljikohidrate, kar ima za posledico nezadostno izrabo teh snovi in povečano nabiranje maščobe. Zato je priporočljivo, da je noseča žena večkrat, toda v manjših količinah, da je v njeni hrani dovolj vitaminov, važnih za izmenjavo snovi, in dovolj onih snovi, ki jih potrebuje telesni plod za izgradnjo svojega telesa (sopna, železa itd.).

Vitaminov je mnogo v mlademu sočivju (špinatu, kolerabci, zeleni grašek, salata itd.), druge snovi so pa v črnem kruhu, jajcih, siru in mleku. Omeniti je treba sol, kajti ledvice imajo med nosečnostjo manjšo izločevalno sposobnost, zato lahko sol zadržujejo enako, kakor vodo, zlasti proti koncu nosečnosti. Ker lahko pride do težjih motenj ledvic, je najbolje, da se da se noseče žene vsaj enkrat v mesecu preiskavi.

Za žejo voda

Noseče žene so rade žejne. Tekočino potrebujejo mnogo več, kajti tekočina tvori 70 do 75% teže telesnega ploda. Noseča žena naj pije toliko, da ne bo trpela žeje, najbolje svežo vodo, kvečjemu s prirešanim sadnim sokom. Zadošča množina tekočine je zelo važna, kajti pri njihovem izločanju grede iz organizma mnoge toksične snovi, nastale iz izmenjave soli med materjo in plodom. Tekočine omejujejo samo v izvestnih bolezenskih stanjih. Odločno je pa odsvetovati nosečim ženam uživanje alkohola v kakršnikoli obliki.

Proti telesnemu zaprtju

Noseča žena je kot rečeno močno podvržena telesnemu zaprtju, ki se pojavi bodisi šele med nosečnostjo, ali pa ki je zaradi nosečnosti močno poostri. Tu nam najboljše pomaga dijeta in šele v drugi vrsti zdravila. Hrana naj bo lahka prebavljiva, vsebuje naj mnogo sočivja in kazeina. Zjutraj se priporoča na tešče kozarec hladne, sveže vode, na noč pa kompoti (češnje, dušana jabolka, fige itd.). Čez

dan naj noseča žena pije dovolj tekočin, najbolj s primerjo sadnih sokov. Če ne pomagajo ti enostavni higienski ukrepi, je treba seči po odvajalnih sredstvih, ki pa ne smejo biti ostra, temveč mirna (rastlinska ali v obliki soli). Čisto napačno je, če jemlje noseča žena odvajalna sredstva brez zdravniškega recepta, kajti mnoga so tako močna, da lahko povzročijo splav ali pa prezgodnji porod plodu.

Seč in ledvice

Med nosečnostjo je treba paziti tudi na sečni ustroj. V prvih mesecih nosečnosti sili ženo čisto na malo potrebo zaradi pritiska razširjajoče se maternice in žena močno ne sme zadrževati. Pozneje to izostane, a se zopet pojavi proti koncu nosečnosti, ko pritiska na mehur glavica ploda. Zlasti v drugi polovici nosečnosti je treba vsaj enkrat v mesecu preiskati seč, da se tako pravočasno spozna morebitno obolenje ledvic, ki rado komplicira nosečnost.

Hemeroidi

Noseče žene rade dobe zlasti proti koncu nosečnosti hemeroide, kar je posledica oviranega odtoka krvi iz spodnje polovice telesa, rado se pa pojavi tudi kronično telesno zaprtje. Profilaksa te nevarne in boleče bolezni je v uređiti prebave in olajšanju obteženega krvnega obtoka. Prve pogoje dosežemo z omejenimi dijetičnimi, po potrebi tudi medikamentoznimi predpisi, druge pa z izdatnim gibanjem in kopelmi. Tam, kjer se pojavijo hemeroidi, je treba skrbeti za redno stolicu in strogo čistočo po nji, proti morebitnim bolečinam so blažilna sredstva v obliki svečic.

Cvetje, ki skriva trgovsko reklamo

Malo odgovora piscu članka »Cvetje, ki skriva kačo«

Ljubljana, 22. oktobra.

V sobotnem »Slov. Narod« je izšel članek pod naslovom »Cvetje, ki skriva kačo«, ki prav gotovo ni pisan iz golega slovenskega zavednosti, temveč je sam po sebi — bodimo odkriti — lepa trgovska reklama pod plaščem narodne zavednosti. Predvsem moramo ugotoviti naslednje: Pisec priznava, da ljubljansko mesto dobi samo na trošarini za uvožene cvetice 100 tisoč Din letno. Kdo bo plačal ta znesek občin, če zdaj vse to odpade? Ali ne bodo morale kriti primanjkljaja nove davčnice, ki bodo padle v breme ljubljanskemu davkoplačevalcu. Dalje vprašamo pisca, kaj bi bilo, če bi sledilo njegovemu nasvetu tudi inozemstvo in prepovedalo prestopiti prag vsakemu trgovcu, ki ma v zalogi jugoslovensko blago? Ali pa naj morda kar prekinemo vse trgovske odnose z našimi sosedi? Našemu kmetu bi bilo gotovo v večjo škodo, če ne bi mogel izvažati svojega lesa, sadja itd. v inozemstvo, kakor pa je v škodo celokupnemu jugoslovanskemu narodnemu gospodarstvu, če uvažamo v zimski dobi v našo državo cvetje, ki pri nas pozimi ne uspeva. Sicer pa se pisec ni izkazal s svojim člankom posebno dobrega strokovnjaka, tudi zakone današnjega gospodarstva preklekano malo pozna, če spravlja zimске cvetice v kavzalno zvezo z agrarno krizo. Če plačajo naši vrtnarji v Jugoslaviji 30 milijonov inozemstvu za uvoženo cvetje, dobi naša država samo na carini okoli 20 milijonov. Tudi ta znesek odpade v korist državnemu proračunu in bi se moral v nasprotnem primeru prevesti na druge davčnice.

Ali pisec članka ni pomislil tudi na gošpodarske strani naših vrtnarjev, ki morajo uvažati cvetje in semena iz inozemstva, pa bodisi iz Italije ali Holandske, ker jih pri nas ni mogoče gojiti? Vse hvale je vredno podjetje v Splitu, ki je uredilo veliko vrtnarstvo za vzgojo zgodnjega cvetja. res pa je tudi, da to podjetje za zdaj nikakor ne more kriti potreb vse države. Ko se bo pa podjetje tako razširilo, da bo lahko zadostilo tem potrebam, tedaj bodite prepričani, da bomo z največjim veseljem posegli po domačih proizvodih. Kar se tiče vzgajanja tulip in šmarnic, svetujemo piscu, naj se obrne najprej na strokovnjaka-vrtnarja, ki mu bo pojasnil, da tulpe ne uspevajo pri nas v novemburu, decembru in januarju torej v času, ko je zahteva po cvetju največja. Poleg tega pa naj vpraša pisalec, zavedne in nezavedne, ali se bodo kar tako odrekli nagelju v korist šmarnicam, ki so jih do zdaj rabili kvečjemu pri kaki birni. Hladnilnica v mestni klavnici je zgrajena v druge namene in ni na razpolago vrtnarjem, kar bi g. pisec lahko vedel. Ne glede na to, da članek ne razodeva niti strokovnega znanja, niti ga ni kako drugače moči smatrati resnega, moramo ugotoviti, da taki in podobni članki samo škodujejo poklicnemu vrtnarstvu v njegovem razmahu, ki s polno pravico zahteva potrebno zaščito oblasti. Posledice takega pisanja se že kažejo. Zagrebški listi (gl. »Morgenblatt« št. 278 od 11. t. m.) so že sprejeli članek popolnega nestrokovnjaka v vrtnarskih rečeh kot konkreten sklep ljubljanskih vrtnarjev, kar pa je precej daleč od resnice. Lepe teorije in nepoznavanje dejanskega stanja nikakor ne morejo odločiti v stvarih, ki so življenjskega pomena za naše vrtnarstvo.

Nabrekle žile in prsne bradavice

Obteženi obtok krvi iz spodnje polovice telesa povzroči čisto pri ženah, ki so temu podvržene razširjenju žil na nogah. Noge z nabrekliimi žilami je treba poviti ali masirati, dobro je pa tudi čez dan večkrat počivati. Važno je tudi gibanje. Vseka mati naj po možnosti sama doji otroka. Zato je treba že med nosečnostjo posvečati vso pozornost prsnim bradavicam. Prsne žleze izločajo zlasti proti koncu nosečnosti molzivo, ki se posuši na bradavicah in tako rada nastane hrapava kožica. Da to preprečimo, zadostuje, da vsak dan umijemo bradavice z mlačno vodo in nevtralnim milom, potem jih pa izperemo z mrzlo vodo. Priporočljivo je namazati bradavice po umivanju z glicerinom ali vazelinom.

Obleka

Obleka noseče žene naj bo ohlapna in prosta vsega, kar povzroča škodljiv pritisk. Dobra oprca trebušnim stenam so posebni pasovi za noseče žene. Spodnje perilo naj bo mehko in prožno, da se lepo prilaga telesu. Obleka za ulico naj bo dovolj topla, ne pa pretežka. Ker so noseče žene zelo dostopne nalezljivim boleznim, ni priporočljivo, da zahajajo v kino, gledališče, na koncerte, zlasti ne v zadnjih mesecih nosečnosti. Nosečo ženo je treba varovati vseh težjih duševnih pretresljajev, ker lahko povzročijo pri nervoznih ženskah splav.

Nosečnost je kot rečeno fiziološko stanje, ki se konča v pretežni večini primerov z normalnim porodom. Vendar je pa treba, da se da noseča žena vsaj enkrat temeljito zdravniško preiskati, da se ugotovi, če je vse v redu in če torej lahko pričakuje fiziološki, normalni zaključek nosečnosti v obliki gladkega poroda. V nasprotnem primeru mora biti noseča žena vsaj pravočasno opozorjena, da si preiskbi potrebno zdravniško pomoč ob porodu.

Izpred sodišča

Ljubljana, 22. oktobra.

Razpravni dan kazenskega malega senata deželnega sodišča; petek 14. oktobra. Predseduje s. o. s. Mladič, votirata s. o. s. dr. Kobé in s. o. s. Jerman.

Plaho je stopila pred sodnike Marija Nagličeva, delavka z Gornje Save, da se brani zoper obtožbo državnega tožilstva, ki jo dolži zločinca napravljajanja in uporabljanja lažne listine. Da bi dobila od okrožnega urada za zavarovanje delavcev izplačano porodnino, za kar se mora izkazati s potrdilom o rojstvu otroka, je šla ter zadržala z mrliskega matičnega izpiska podatke svojega pokojnega brata ter napisala podatke o otroku, ki ga je baje porodila mrtvega, o katerem pa ni mogla povedati ne kje ga je porodila ne kam je otrok prešel. V pisarni OUZD so seveda očitno nerodno falzifikat takoj spoznali. Obtoženka se zagovarja, da jo je peljala njena teta v Ljubljani k neki babici, kjer je porodila. Ne ve pa niti, kje je ta babica, niti kje je sedaj njena teta, ki se je preselila. Trdi pa, da ni ona ponaredila listine, temveč ji je tako poslala teta.

Sodišče se je prepiralo o krivdi obtoženke in jo je obsodilo na mesec dni strogega zapora in 120 Din denarne kazni pogojno za 2 leti.

Milan Vasiljevič je doma s Hrvaškega. Prišel je po trgovskih opravilih na jesenski ljubljanski velesejem. V tistih živahnih dneh pa ga je zasledila gospa Klaueta v svojem stanovanju v Slovaški ulici, kamor je prišel klub temu, da je ona malo prej zaklenila stanovanje, in kjer je našla vse razmetano. Gospa Klaueta je prisegala, da je držal obtoženec že njeno uro rokah, ko ga je zasledila, in da se je tudi na vratih poznalo, da je bilo vlomljeno s silo tako v stanovanje kot tudi v kofčev. Obtoženec se je s ploho besedi branil očitka vroma izgovarjajoč se, da je le iskal nekega znanca in da ni resnica, kar trdi priča. Ker je tudi sveto zatrijal, da ni on iskal v osebo istega imena, ki je bila že v kaznilični v Sremski Mitrovici, je bila razprava preložena, da se ugotovi, v koliko odgovarja resnici ta njegov poslednji zagovor.

Medvedov Jože, sodarski pomočnik iz Tacna, je hotel svojemu stricu Čizmanu skrivaj odnesti nekaj obleke in perila v vrednosti 1600 Din, ker mu ga ni hotel dati sam, kot je obljubil. Pa so ga zasledili, ko je imel stvari skrite v elami in ko se je sam zagrebel v seno v Čizmanovem gospodarskem poslopju in je dobil 6 mesecev strogega zapora in izgubo častnih pravic za 2 leti.

Ferdinand Belcjan iz Vitrja je bil obtožen, da je avgusta t. l. v Dolskem zažgal zalogo pletenih košar in protja ter je s tem vred zgorelo tudi večje število steklenih balonov, katere stvari so bile zavarovane po njegovem očetu pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani za 55.000 Din. Steklarna v Rogatecu je dajala obtoženca že več let v pletenje balone in protje. Obdolženec pa ni mogel več v redu plačevati steklarne in je vso zalogo zažgal, da bi njegov oče potegnil zavarovalnino in s tem plačal obveznosti. Obtoženec je dejanje priznal; vendar je sodišče izreklo, da ne gre za zavarovalno prevaro, ker ni bil zavarovan obdolženec sam in ga je obsodilo le zbog požiga na tuji imovini na 6 mesecev strogega zapora in na plačilo odškodnine zavarovalnici.

Dva iščejo.

— Oprostite, slišal sem, da iščejo tu blagajnika.
— Da, in celo dva. Novega in starega.

P. Decourcelle:

83

Prokletstvo ljubezni

Roman

Bila sta mirna v trdnem prepričanju, da pojde vse po sreči. Pila sta, metala karte, se pogovarjala o svoji žrtvi, kovala na glas svoje načrte, zadovoljna z deležem, ki bi moral odpasti na vsakega po zločinu.

Mirno sta se pogovarjala, kaj storita z grofom, če se bo upiral. In govorila sta tako, da Ramon niti najmanj ni dvomil, da mislita s svojimi grožnjami resno.

— Če bo krvavel — ne trdim, da ne bo malo krvavel, — je dejal Slimak hladnokrvno, — mu bomo kri kaj hitro ustavili; na rano je treba položiti malo smodnika in ga zažgati, pa se kri takoj ustavi. To ne boli hudo... posebno tistega ne, ki samo gleda... Zefyrina obveže rano s platnom in svežim maslom, pa se ne bo več videla. Potem sta se pomenkovala o najkočljivejši operaciji, namreč o tem, kako pojdeti s čeki v banko po denar.

— Veš kaj, prijatelj, najbolje bo, če si kupiva za cekine, ki jih imava, vsak svoj ponošen suknič, — je menil

Panoufle... Če je človek prelepo oblečen, se utegne zdeti ljudem sumljiv. S čitindrom na glavi in z očali se predstavi pri blagajniškem okencu kot trgovec, zastopnik gospoda grofa. Jaz, ki ti zaupam, te niti za hip ne zapustim, to se ve. Stal bom za teboj. Pokažeš mi tisočake... Skupaj odideva iz banke... Daš mi delež, potem se pa vmeva domov, da izpustiva grofa in dečka, ki ju bo Zefyrina ta čas tu strajala.

— Da, Grof in fante jo pa ubereta naravnost na policijo, ovadita nas in kmalu bomo vsi trije pod ključem.

— Moč velikega sveta vendar ni zmožen take podlosti. To bi se vendar ne spodobilo, saj je baron. To bi bilo isto, kakor če bi midva dvignila na čenče denar in se pozabila vrniti sem, da izpustiva grofa, ko vendar dobro vemo, da bi siromak lahko klical na pomoč štirinajst dni, pa bi ga nihče ne slišal.

— Saj bi prej umrl od lakote, — je pripomnila Zefyrina naivno.

— To nas nič ne briga... Hiše smo se naveličali... Preselimo se... Imamo pravico pozabiti tu, kar hočemo, ker imamo plačabati-K, z s r-oo biskop ker smo plačali najemnino za tri mesece.

— Jaz, — ga je prekinil Slimak, — jaz pa nisem za to, da bi pustili tu truplo... Sodišče bo zadovo preiskava.

valo in naprti nam toliko sitnosti, da ne bomo vedeli kam z njimi... Sicer pa, obljubo je treba izpolniti, a človek našega kova razen besede itak ničesar nima. Zato bomo tudi prosili gospoda grofa, naj nam da častno besedo, da bo nas pustil pri miru, a jaz mu verjamem da bo obljubo držal.

Ko je bil načrt tako zasnovan, sta se lopova lotila kart. Zefyrina je morala skrbeti, da sta imela vedno polna kozarca, toda izjemoma se to pot nista hotela napiti. Hotela sta ohraniti hladno kri, ker nista zaupala drug drugega.

— Pojdi pogledat, če fantiča že spita, — je dejal Slimak Zefyrini, — pa tudi ti lahko ležeš k počitku.

— Gospod grof vas iz svojega kotička ne bo opazoval, Zefyrina... Lahko se slečete pred njim. Ta hip mu ne pride na misel nobena grobojla... Ve, da bo zgodaj zjutraj ob en uheji, če se ne ukloni. Bogme, ta se zvija!

— Kako se more zvijati, ki je pa zvezan?

— Zvij se moralno, gos neumna! Zefyrina je legla spat.

Ta nestvor je razumel samo toliko, da ne sme k počitku. Vajena ubogati moža in Panoufja je pa poprej še pogledala, če Miček in Claudinet že spita. Prepričala se je, da sta v postelji. — Spita, — je dejala in zaprla vrata.

— Pojdi no že spat! — je zagodrnjal Slimak.

In obrnjen k Panoufju je dejal:

— Revanžo si mi dolžan.

— Izvoli. Saj imava dovolj časa... Mešaj!

IX.

OČE IN SIN

Otroka pa še nista spala.

Komaj sta bila vstopila v Panouflov sobo, je Miček objel svojega prijatelja in zahteval tako, da ni mogel spraviti iz sebe nobene besede.

Claudinet ni razumel, kaj to pomeni. Vendar je pa tudi on zahteval, šepetajoč z drhtočim glasom:

— Miček, nikar ne plaka!... Kaj ti pa je?... Kaj te teži, da si tako žalosten?

— Zločin!

— Zločin? Kakšen zločin?

— Tisti, ki se pripravljata tamle.

— Zločin pripravljata, praviš?

— Da. Umoriti hočejo gospoda, ki je prišel sem in ki so ga zvezali.

— Umoriti...

Ubogi deček je govoril hropeče, kar je pri njem vedno pomenilo, da se hinja napad hudega kašlja.

— Ali, prosim te, nikar ne kašlja!

— Je vzklililil Miček proti svoji volji.

— Zdal mislijo, da spiva; če boš pa kašljal bodo vedeli, da še ne spiva in da nekaj slutiva.

Nekaj časa sta oba molčala. Claudinet je moral napeti vse sile, da je premagal kašelj, ki mu je silil v grlo.

— Slimak je vendar moj stric, — je dejal Claudinet, — Zefyrina pa moja teta... Ona je tvoja mati, on pa tvoj oče... Zakaj je dolžiš? V knjigah, ki sem jih čital v bolnici, stoji, da sin nima pravice soditi svojih roditeljev.

— Vem, da otrok nima pravice soditi svojih roditeljev, toda če snujejo zločin, je njegova dolžnost preprečiti njihove naklepe, ne da jih bi izdal ali izročil pravici... In baš to hočem storiti.

— Kaj nameravaš?

— Pobahali so se vpričo mene, da dobe od tega gospoda bogato odkupnino in da jo dobe, ga hočejo grozno mučiti. Morda ne pride živ in zdrav iz te pasti niti če jim bo plačal odkupnino... Slutim... ah, Claudinet, bojim se izgovoriti na glas to obdolžitev... slutim, da bo umorjen.

— Umorjen!

— Kaj ti nisem že večkrat pravil, da mi neprestano zveni po ušesih krik nesrečnega moža v Moisdonu, ki sta ga davila.

Claudinet je dobro razumel bolest, ki je stiskala njegovemu prijatelju srce.

— No, kaj storiva? — je vprašal po kratki pavzi.

— Rešiti morava tega gospoda.

— Rešiti ga?... Kako ugli?

Mi imamo še stare nizke cene, dokler zaloga traja

AKRIS

čevlji

ne potrebujejo
reklame

Damski iz prima boksa, črni in rujavi, z garantiranimi krupon podplati, samo

Din 85.-

Moški iz prima boksa, črni in rujavi, z garantiranimi krupon podplati, samo

Din 98.-

Za dečke in deklice iz črne jake kože **Din 55.-**

Za dečke in deklice iz črne boks kože **Din 60.-**

Za male otroke iz črnega ali rujavega usnja od **Din 22.-** naprej

ANT. KRISPER - LJUBLJANA

MESTNI TRG 26 STRITARJEVA 1-3

POZOR!

Pristna

POZOR!

Belokranjska vina

toči na debelo **VINARSKA ZADRUGA „BELOKRANJSKA KLET“**,
Spodnja šiška, Gasilska cesta 3

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znak! - Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. Najmanjši oglas Din 5.-

KUPIM

PISALNI STROJ KUPIM
Ponudbe za navedbo cene na naslov: Vezjak, Maribor, Splavarica ulica 6. 4014

PARNO LOKOMOBIL
10-15 Ks, dobro ohranjeno, potrebujem za žago venecijanko. Ponudbe na naslov: Stanko Cvetko, pošta Sv. Tomaž pri Ormožu. 3897

VZVODNO STISKALNICO
(Hebeldruckvergolderpresse) majhno, rabljeno, na izmenični tok od 220 voltov, v brezhibnem stanju kupi trdnika P. Bogdanov & Co., Sisak. 3895

KOTEL
dobro ohranjen, za kuhanje reje, od 200 l naprej, kupi I. D., Zlotoličje 21, št. Janž, Dravsko polje. 4016

ODPADKE OD ČISTE ALUMINIJASTE PLOČEVINE
v vsaki količini stalno kupujemo. — Ponudbe na Metalnu Industrijo, Beograd, poštanski pretinac 153. 3862

PRODAM

REPO
lepo, debelo, za kisanje, 1 vagon, ali tudi v manjših množinah prodaja Josip Brus v Dolnjem Logatcu. 3896

KOTEL »ALFA«
za perilo, stroj za valjanje perila in salonsko obleko prodaja Marija Belle, Limbuš pri Mariboru. 3894

POHISTVO
in več ptičjih kletk ugodno prodam. — Devinska ulica 7, Kozleja. 4010

ŽAGO VENECIJANKO
(samo opremo) skoraj novo, s krogličnimi ležaji, zelo ugodno prodaja Skala, Brežice. 4019

SUHE FIGE
prvovrstne, dalmatinske — nudim franco na dom po Din 40 za 5 kg; večje količine franco vagon Split po Din 4.50 za kg čiste teže. Figo marmelado po Din 55 za 5 kg. — Petar Vrsalović, Selca, otok Brač. 4018

PUHAŠTO PERJE
Din 15.—, čohano Din 32.—, puh Din 140.— kg, ter volno in žimo za modroce izredno poceni prodaja: Segar, Wolfova ulica 12 (dvorišče). 4021

STARO IN NOVO VINO
dalmatinsko in slovensko od Din 4.— naprej pri družbi »Dalmacija«, Gosposvetska cesta (Količje, dvorišče). 4020

NEDREMČINE

DOBRO IDOCO
trgovino mešanega blaga na deželi, brez konkurence, z najmanj cca. 40.000 Din mesečnega prometa, vzamem v najem. — Ponudbe poslati na upravo »Slov. Naroda« pod šifro »Plačljivo takoj/4015«.

PRODAMO VELIK GOZD
132 hektarjev, občina Kompolje, postaja Dobropolje, cca. 25 tisoč m³ lesa, večinoma bukovina, tudi jelovina, javor in gaber. Odlitna rašča. Naraščaj sama hoja in smreka. Lasten lov. Gozd razkaže Ivan Högeler, logar, Struge št. 19 na Dolenjskem. — Pismene oferte s ceno in naslovom do 26. t. m. na dr. Krašovec Ciril, odvetnik, Cerkljica. Plačilo takoj v gotovini. 3876

SLUŽBE

SPREJMEM ŽENSKO
zdravo, čisto, za pospravljanje finih parketiranih sob od pol 8. do 11. ure. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4023

STEKLAR, POMOČNIKA
dobro izurjenega, sprejme steklarna Ivan Kovačič v Mariboru. 4013

KROJASKI POMOČNIK
išče stalno službo. — Alojzij Pajk, Luče 27, pošta Višnja gor. 3893

NATAKARICO
ki želi prevzeti gostilno na račun, poleg samostojnega vodstva gospodinjstva in kuhinje, sprejme takoj gostilna Hausenbichler v Zalcu. 3892

POSTREŽNICO
iščem za dopoldneve. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 4011

ŽENITVE

DRUŽABNICO
ki se razume v gostilničarstvu, s 30.000—40.000 Din, iščemo za vpeljan večji obrat. Starost 40 do 50 let. Ženitev ni izključena. Dopise na naslov: Leo Lušič, Zagreb, Kuhačeva ulica 5. 4017

GLASPA

POSODJAMO PLOŠČE
in gramofone. — »SLAGER«, Ljubljana, Aleksandrova c. 4 — Maribor, Slovenska 18. 100/T

KLAVIRJI, PIANINI
prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MURZIK«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. 18/T

Klavirji!

Pianini!

Kupujte na obroke
od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stigl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik
Aleksandrova cesta št. 7 (vokal Beethovne ulice)

RAZNO

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ
v Ljubljani ima v lastnih prostorih, Gajeva ulica št. 9 — v ponedeljek 24. t. m. ob 19.30 izredni občni zbor. Sprememba pravil. 4012

MODROCE
otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudim najceneje

IGNACIJ NABOBE,
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu) 25/T

Suhe gobe
fižol in orehe plačujo po najboljši dnevni ceni
M. Geršak & Co., LJUBLJANA

Vsa pleskarska in soboslikarska dela
izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo
družba z o. z.
J. HLEBS

pleskarstvo in soboslikarstvo
LJUBLJANA, Mestni trg 19
ali Cankarjevo nabrežje 21.
Telefon 7070.

Bukova drva in oglje

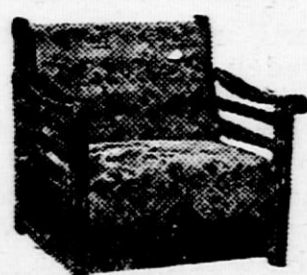
kupuje stalno
URAN FRANC
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 24

OGLEJTE SI ZALOGO
DAMSKIH KLOBUKOV
v salonu »La femme chic«, Selenburgova ulica 6/I. - Preoblikovanje Din 28. 3811

Najcenejši nakup!
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 72/T

TRPEZNI, AFRIK MODROCI
samo Din 220.—

spalne, fotelje, fino izdelane.
Din 1500.— prodaja

RUD. SEVER,
LJUBLJANA, Marijin trg 2
Telefon 2622

VINO ČEZ ULICO:
štajersko belo 1 Din 6.—
Haložan novi 1 > 6.—
Portugalka nova 1 > 8.—
Cviček Ia 1 > 8.—
Rizling 1 > 9.—
Burgundec beli 1 > 10.—
Jabolčnik 1 > 4.—

Zganje:
Tropinovec 48 % 1 > 28.—
Slivovka stara 48 % 1 > 30.—
Rum fini čajni 1 > 28.—
Kakor tudi raznovrstne specialitete po izvanredno nizkih cenah — nudi delikatesa in točilnica
S. J. JERAJ, Sv. Petra cesta 38 3879

PAR TEŽKIH KONJ
radi nezaposlenosti odda čez zimo brezplačno v rejo graščina Pogled, Loče pri Poljčanah. 3886

BRZPOPRAVLJALNICA
popravlja čevlje hitro in poceni. — Ljubljana, Selenburgova ul. št. 4, dvorišče. 91/T

MALINOVEC
pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan, se dobi na malo in veliko v lekarni
dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA,
Dunajska cesta št. 6

ČEVLJI NA OBROKE
»TEM« ulica 4
(nasproti operi). 99/T

STANOVANJA

STANOVANJE
s štirimi sobami pri glavnem kolodvoru oddam 1. novembra. — Naslov v upravi »Slovenskega Naroda«. 4025

ŠPEDICIJA TURK

OCARINJENJE
vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.
Telefon interurban št. 2157.

PREVAŽANJE
vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjs. uprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti. 117
Telefon interurban št. 2157.

Večja množina

makulaturnega papirja

naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti naše dobre mame, stare mame in tašče, gospe

HELENE POMPE roj. MAHNIČ

vdove po zasebnem uradniku

kakor za poklonjeno cvetje, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, gg. zdravnikom, č. sestram usmiljenkam, opernemu zboru za prekrasni žalostniki ter končno vsem, ki so drago nam pokojnico v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v nedeljo, dne 23. t. m. ob 7. uri jutraj v cerkvi Sv. Jakoba in ob 8. uri v kapelici zavoda Sv. Jožefa na Vidovdanski cesti.

V Ljubljani, dne 22. oktobra 1932.

Zalujoči ostali.